

หนังสือรวมบทความ

การประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3

หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของความเปลี่ยนแปลง”

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ Green Nimman CMU Residence จังหวัดเชียงใหม่

จัดรูปเล่มโดย วรรณริตา สุขอร่าม

สารบัญ	หน้า
สารบัญ	ก
กำหนดการ	ข
บทนำ	ค
รวมบทคัดย่อ	1
A1 รัฐธรรมนูญอำนาจนิยมชั่วคราว	2
A2 ตุลาการภายใต้พระราชอำนาจ	9
A3 ได้พานรัฐธรรมนูญ	14
B1 ชายขอบ ณ ท้องถิ่น	20
B2 รัฐ / ผู้ประกอบการ / การค้า	26
B3 เพศ: อำนาจและความคลุมเครือ	33
C1 “ความจริงและจริยธรรม” ในสังคมดิจิทัล	37
C2 พื้นที่ยกเว้น / พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์	45
C3 สุนทรียะเชิงอำนาจ อำนาจเชิงสุนทรียะ	48
C4 ระบบเศรษฐกิจในสังคมดิจิทัล	55
D1 ทะลุตาชั่ง	59
D2 สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และนิติศาสตร์ไทย	65
D3 อาชญวิทยาเรื่องความรุนแรง	71

กำหนดการประชุมมติสภามหาวิทยาลัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทนาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของความเปลี่ยนแปลง” วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ โรงแรม Green Nimman CMU Residence

08.30 - 09.00	ลงทะเบียน			
09.00 - 09.10	พิธีเปิดงานประชุม ณ ห้องประชุมทองกวาว 1 ชั้น 2 กล่าวรายงาน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล ประธานคณะกรรมการจัดงานประชุมวิชาการฯ กล่าวเปิด โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทมน คงเจริญ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่			
09.15 - 10.15	ปาฐกถา "ทบทวน / ถกเถียง / ทำทนาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของความเปลี่ยนแปลง" โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ธงชัย วินิจจะกุล ณ ห้องประชุมทองกวาว 1 ชั้น 2			
10.15 - 10.30	พักเบรก			
10.30 - 12.00	การนำเสนอผลงานช่วงที่ 1			
	A1 ห้องทองกวาว 1 รัฐธรรมนูญอำนาจนิยมชั่วคราว กิตติพร สุดประเสริฐ รวินทร์ คำโพธิ์ทอง จตุชัย สิทธิเกียรติพิพัช	B1 ห้องทองกวาว 2 ชายขอบ ณ ห้องถิ่น เขมชาติ ดนบุญ ศรัณย์ จงรักษ์ อจิรวดี เหล่าอ่อน	C1 ห้องฝ้ายคำ “ความจริงและจริยธรรม” ในสังคมดิจิทัล ชญานนท์ สุขเนตร กนกพร จันทร์พลอย วัชรารักษ์ ถมจ่อหอ	D1 ห้องบัวตอง ทะลุตาชั่ง สรชา สุขธวานิชย์ ภาสกร ภู่นาง อาลีนา วงศ์นุ้ย, วัชรารักษ์ ถมจ่อหอ
12.00 - 13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน ณ ห้องอาหาร ชั้น 1			
13.00 - 14.30	การนำเสนอผลงานช่วงที่ 2			
	A2 ห้องทองกวาว 1 ตุลาการภายใต้พระราชอำนาจ บงกช ดารารัตน์ อนุชา อธิระเสนา อานนท์ มาเม้า	B2 ห้องทองกวาว 2 รัฐ / ผู้ประกอบการ / การค้า อนุพงศ์ รุ่งน้อย นิติภัทร หอมละออ สุรพี โพธิ์สาราช	C2 ห้องฝ้ายคำ พื้นที่ยกเว้น / พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ปรียาภรณ์ ชันกำแพง ดรุณศ เมอหมื่อ	D2 ห้องบัวตอง สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และนิติศาสตร์ไทย วัลลภาลี คำบุญเรือง ดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล, กรกนก วัฒนภูมิ พิทักษ์ ศศิสุวรรณ
14.30 - 16.00	การนำเสนอผลงานช่วงที่ 3			
	A3 ห้องทองกวาว 1 ใต้พานรัฐธรรมนูญ นิธินิ ทองแท้ ปวีณวิษ ทองประสพ เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล และคณะ	B3 ห้องทองกวาว 2 เพศ: อำนาจและความคลุมเครือ ภุมริน สิทธิแก้ว พิชามณูช ทรัพย์ไพบุลย์ ปิติเทพ อยุ่ยืนยง	C3 ห้องฝ้ายคำ (เริ่ม 14.00 น.) สุนทรียะเชิงอำนาจ อำนาจเชิงสุนทรียะ ภาณุพงศ์ จือเหลียง บุญชนัญญา สุขเสมอ, สุพิชญากันกา C4 ห้องฝ้ายคำ (เริ่ม 15.00 น.) ระบบเศรษฐกิจในสังคมดิจิทัล ทศพล ทรรคนกุลพันธ์ เขมภักดิ์ ทฤษฎีคุณ	D3 ห้องบัวตอง อาชญาวิทยาเรื่องความรุนแรง ประพจน์ สุทธิชัย วรณัฐ บุญเจริญ และคณะ
16.00 - 16.30	กล่าวปิดการประชุม โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทมน คงเจริญ ห้องประชุมทองกวาว 1 ชั้น 2			

คำนำ

“ทบทวน / ถกเถียง / ทำทนาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของการเปลี่ยนแปลง” เป็นหัวข้อที่คณะกรรมการจัดงานประชุมวิชาการนิติศาสตร์ระดับชาติ คณะนิติศาสตร์ กำหนดขึ้นด้วยหวังว่าพื้นที่แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการนิติศาสตร์นี้จะใช้อีกภาพสะท้อนของกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับชีวิตของผู้คนชุมชนในสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในด้านต่าง ๆ

การประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ ในปีนี้ จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 3 ได้รับความสนใจจากนักวิชาการ นักศึกษา บุคคลทั่วไปนำเสนอบทความรวม 35 ผลงาน ซึ่งได้รับการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการได้จัดกลุ่มสำหรับการนำเสนอเป็น 13 ประเด็น ได้แก่ รัฐธรรมนูญอำนาจนิยมชวน์รินทร์, ชายขอบ ณ ท้องถิ่น, “ความจริงและจริยธรรม” ในสังคมดิจิทัล, ทะลุตาชั่ง, ตุลาการภายใต้พระราชอำนาจ, รัฐ / ผู้ประกอบการ / การค้า, พื้นที่ยกเว้น / พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์, สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และนิติศาสตร์ไทย, ได้พานรัฐธรรมนูญ, เพศ: อำนาจและความคลุมเครือ, สุนทรียเชิงอำนาจ อำนาจเชิงสุนทรียะ, ระบบเศรษฐกิจในสังคมดิจิทัล และอาชญาวิทยาเรื่องความรุนแรง และคณะกรรมการจะทำการเผยแพร่บทความฉบับสมบูรณ์ภายหลังการประชุมฯ ต่อไป

คณะกรรมการจัดงานประชุมวิชาการนิติศาสตร์ระดับชาติ คณะนิติศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ รวมถึงการร่วมขับเคลื่อนความรู้ทางนิติศาสตร์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในห้วงยามนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดร. ภาณุ ไพศาลพาณิชย์กุล
ประธานคณะกรรมการจัดงานประชุมฯ

การประชุมนิสิตสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3 หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของเปลี่ยนแปลง”
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ Green Nimman CMU Residence จังหวัดเชียงใหม่

รวมบทคัดย่อ

Panel A 1: ห้องทองกวาว 1

หัวข้อ: รัฐธรรมนูญอำนาจนิยมชั่วคราว
เวลา: 10.30 - 12.00
ผู้วิจารณ์: กฤษณ์เพชร โสมณวัตร
ผู้ดำเนินรายการ: บุญชู ณ ป้อมเพ็ชร

กิตติพร สุดประเสริฐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ksudprasert@gmail.com	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติชั่วคราวที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
รวินทร์ คำโพธิ์ทอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ravinthomya@gmail.com	รัฐธรรมนูญไทยในสมัยสงครามเย็น: แนวคิดและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511
จตุชัย สิริเกียรติปัทม์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ Jatuchai.s@outlook.com	สมภพ โทตระกิตย์ กับหลักการทางรัฐธรรมนูญใหม่ๆ ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2511

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติชั่วคราวที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

The Amendment of Eternity Clause in the Constitution

กิตติพร สุคประเสริฐ

บทคัดย่อ

การที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในการสงวนบทบัญญัติหรือหลักการบางเรื่องห้ามมิให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกโดยเด็ดขาดในฐานะที่เป็นบทบัญญัติชั่วคราว ซึ่งการกำหนดไว้เช่นนี้ย่อมขัดต่อหลักพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากการปิดโอกาสในการแสดงเจตจำนงของประชาชนยุคหลังที่มีสิทธิพื้นฐานกำหนดชีวิตทางการเมืองและปกครองตนเองในการเลือกว่าตนจะอยู่ภายใต้หลักการปกครองอย่างไร แต่กลับต้องถูกผูกมัดอยู่กับหลักการเรื่องต่าง ๆ ที่ประชาชนยุคก่อนซึ่งได้สถาปนาไว้ ซึ่งสถานะเช่นนี้ย่อมเป็นการปกครองของคนที่ตายไปแล้ว

อย่างไรก็ตาม อำนาจที่จะมาแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักการเรื่องเหล่านี้ได้ต้องเป็นอำนาจก่อตั้งรัฐธรรมนูญดั้งเดิมซึ่งเป็นอำนาจสูงสุด อิสระ ล้นพ้น ไม่ตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ๆ อันหมายถึง เป็นอำนาจที่มีความสามารถในการสถาปนารัฐธรรมนูญฉบับใหม่แทนฉบับเก่า หรือเปลี่ยนแปลงหลักการพื้นฐานเรื่องใหม่มาแทนที่เรื่องเดิมได้ ซึ่งระบอบประชาธิปไตยแล้วประชาชนเป็นผู้ทรงอำนาจนี้ ดังนั้นแล้ว บทบัญญัติชั่วคราวจะดำรงคงอยู่ไปตลอดกาลตามชื่อได้เพียงเท่าที่ประชาชนในยุคหลังยังศรัทธาและยึดมั่นต่อหลักการเรื่องพื้นฐานที่ประชาชนในยุคก่อนได้สถาปนาเอาไว้ ตรงกันข้าม หากประชาชนในยุคหลังต้องการเปลี่ยนแปลงหลักการเรื่องดังกล่าวก็อาจมีสิ่งใดต้านทานเจตจำนงนั้นได้

คำสำคัญ: รัฐธรรมนูญ, บทบัญญัติชั่วคราว, อำนาจแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ, อำนาจก่อตั้งรัฐธรรมนูญดั้งเดิม, หลักการพื้นฐาน

Abstract

A large number of constitutions expressly contain the text aiming at reserving certain provisions or principles to be strictly unamendable as Eternity Clause. This may be perceived as that those provisions are in contravention of fundamental principle of democracy as it deprives the opportunity of people of the present date to express their intention as to the basic right to define their own political life and government by choosing what kind of government by which they are ruled. Instead of that, they are bound by several principles established by people in the past. This situation has led the country to become subject to Necrocracy.

Nonetheless, the power to change those fundamental principles must be original constituent power (Pouvoir Constituent Originaire), the supreme, independent, and absolute power which is not subject to any restriction or requirement. This power is capable of establishing new constitution to replace the existing one or otherwise changing fundamental principle by introducing the new one even it such amendment is for

การประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3 หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทนาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของความเปลี่ยนแปลง”
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ Green Nimman CMU Residence จังหวัดเชียงใหม่

only one section providing such principle. Under democratic system, the people hold this power. Therefore, Eternity Clause will eternally survive as suggested by its name only if people of the present date still have faith in and adhere to the basic value established by people in the past. On the contrary, if people of the present date want to change such principle, their intention shall prevail.

Keywords: constitution, Eternity Clause, derived constituent power, original constituent power, fundamental principle

รัฐธรรมนูญไทยในสมัยสงครามเย็น:

แนวคิดและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511

Thai Constitution during the Cold War: Concept and process of drafting

the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2511

รวินทร์ คำโพธิ์ทอง

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษากระบวนการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 ในบริบทของยุคสงครามเย็น พ.ศ. 2490-2511 และยังเป็นจุดตั้งต้นของการล้มรัฐธรรมนูญฉบับประชาธิปไตยแล้วเปลี่ยนมาใช้รัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นโดยคณะรัฐประหาร พ.ศ. 2490 ครั้งแรก รวมถึงเป็นช่วงเวลาของการสร้างเครือข่ายทางการเมืองใหม่ระหว่างชนชั้นนำ กองทัพ และเทคโนโลยี และกำเนิดแนวคิดและระบอบประชาธิปไตยแบบใหม่อย่างเป็นรูปธรรมตามบทบัญญัติและนโยบายของรัฐคือ ระบอบประชาธิปไตยแบบไทย และระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีคำถามวิจัยหลักคือ แนวคิดและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 ในสมัยรัฐบาลอำนาจนิยมคืออะไร และมีการออกแบบสถาบันการเมืองอย่างไร

ทั้งนี้ จากงานศึกษาทางวิชาการเดิมในแง่หนึ่งมีการอธิบายว่า กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการออกแบบรัฐธรรมนูญและระบอบการปกครองที่เหมาะสมกับประเทศไทย ส่วนอีกแง่หนึ่งอธิบายว่า เป็นเครื่องมือในการยึดเวลาและสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาลอำนาจนิยม แต่ในงานศึกษานี้จะวิเคราะห์ให้เห็นทั้งสองแง่มุมผ่านบริบททางประวัติศาสตร์ ในทศวรรษ 2490 ซึ่งก่อนจะมีการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2511 นั้น ไทยมีรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้ร่างโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้จำนวน 3 ฉบับ ในช่วง พ.ศ. 2490-2511 ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495 และธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 หากในบทความนี้จะเน้นศึกษาที่แนวคิดและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 เป็นหลักโดยวิเคราะห์แนวคิดจากตัวแสดงสำคัญที่มีส่วนร่วมในสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2502-2511 ประกอบกับวิเคราะห์ด้วยกรอบทฤษฎีทางสังคมศาสตร์เรื่องรัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐบาลอำนาจนิยม

คำสำคัญ: กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 สภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2502 สงครามเย็น

Abstract

This research article aims to study the process of drafting the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 1968 in the context of the Cold War era 1947-1968, which was an important transition period for political institutions and the Constitution. From the reign of King Rama 8 to King Rama 9 and also the beginning of the overthrow of the democratic constitution and then switch to the constitution drafted by the 1947 coup

junta for the first time, including the time of the creation of a network a new political network between the elite, the military and the technocrats, and the emergence of a new concept and concrete democracy in accordance with the provisions and policies of the state is Thai democracy and a democratic system with the King as Head of State The main research question is What is the concept and process of drafting the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2511 during the authoritarian government? And how are political institutions designed?

However, from previous academic studies, on the one hand, it was explained that The process of drafting this constitution is the design of a constitution and a regime that is suitable for Thailand. Another aspect explains that It is a tool to prolong time and create legitimacy for the authoritarian government. But in this study, we will analyze both aspects through the historical context in the 1947's. Before the drafting of the 1968 constitution, Thailand had three constitutions that were not drafted by the Constituent Assembly promulgated during the year 1947-1968, namely the Constitution of the Kingdom of Thailand (Provisional) B.E. 2490, Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2475, as amended, B.E. 2495, and Constitution of the Kingdom of B.E. 2502. If in this article, the focus will be on the concept and process of drafting the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 1968 mainly by analyzing the concepts from the actors. Important contributions to the Constituent Assembly, 1959-1968, together with an analysis of the social science theory framework on constitution and democracy under authoritarian government.

Keywords: Constitution Drafting Process, Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.,2511, Constituent Assembly B.E., 2502, Cold War

สมภพ โทตระกิตย์ กับหลักการทางรัฐธรรมนูญใหม่ๆ ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2511

Sompob Hotrakit and New Constitutional Principles in the Constitution of the Kingdom of Thailand

B.E. 2511 (1968)

จตุชัย สิทธิเกียรติปัทข

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2511 เป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้ระยะเวลาการร่างอย่างยาวนานนับ 10 ปี (พ.ศ.2502- 2511) คือนับตั้งแต่การสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กระทั่งเสร็จสิ้นสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร จนถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้ระยะเวลาการร่างยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองไทย แต่กระนั้นก็ตาม รัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ.2511 มักจะถูกมองข้ามความสำคัญไปในทางการศึกษาการเมืองไทยด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นรัฐธรรมนูญที่มี ระยะเวลาการบังคับใช้เพียง 3 ปี 4 เดือน กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวถูกประกาศยกเลิกเมื่อจอมพลถนอมทำ รัฐประหารตัวเองเมื่อปี พ.ศ.2514 จาก ระยะเวลาการบังคับใช้รัฐธรรมนูญอันสั้นจึงทำให้ยังไม่อาจจจะแสดงฐานะ ความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ อย่างเพียงพอ บทความนี้ต้องการชี้ถึงความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2511 ในแง่มุมของประวัติศาสตร์ความคิด ด้วยการเสนอว่า รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2511 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปูวางหลักการใหม่ๆทางรัฐธรรมนูญไทย โดยอาศัยข้อมูลจาก ปาฐกถาเรื่อง “หลักการใหม่ๆในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ของสมภพ โทตระกิตย์ ผู้ซึ่ง เป็นนักกฎหมายมหาชนคนสำคัญ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2511 ปาฐกถานี้ได้แสดง ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2511 เพียงไม่นานและได้จัดพิมพ์ เป็นหนังสือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ทั่วไป ผู้ปาฐกถาคือสมภพ โทตระกิตย์ ได้จำแนกหลักการใหม่ของรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2511 ที่ไม่เคยมีปรากฏ ใน รัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้านั้นไว้ทั้งหมด 6 หลักการ พร้อมกับทั้งได้อธิบายถึงเหตุผลความจำเป็นของหลักการแต่ละ หลักการ ได้แก่ 1. การกำหนดให้วุฒิสภาเสนอร่างกฎหมายได้ 2. การให้วุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิด อภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลเป็นรายตัวหรือทั้งคณะได้ 3. รัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรในขณะเดียวกัน ไม่ได้ 4. ห้ามมิให้รัฐสภาลงมติไว้วางใจภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อ รัฐสภา 5. ให้พระมหากษัตริย์สามารถ ถอดถอนรัฐมนตรีตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรีได้ 6. รัฐสภาอาจมอบ อำนาจให้พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติ ทางคณะรัฐมนตรีโดยประกาศพระราชโองการใช้บังคับ เช่น พระราชบัญญัติ ได้

คำสำคัญ: สมภพ โทตระกิตย์, การเมืองไทย, รัฐธรรมนูญไทย, ร่างรัฐธรรมนูญ

Abstract

The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2511 (1968) was drafted over nearly a decade from 1959 to 1968. The drafting process began under the government of Field Marshal Sarit Thanarat and ended under Field Marshal Thanom Kittikachorn's administration, comprising the longest constitutional drafting session in Thai political history. Yet the 1968 Constitution has drawn little political analysis, as it was only in

effect for three years and four months. It was revoked when Field Marshal Thanom launched a so-called self-coup in 1971. This research indicates the historical significance of the 1968 Constitution for establishing new constitutional principles in Thailand. Sompob Hotrakit, an attorney specializing in public law, former secretary general of the Council of State, and member of the 1968 Constitution Drafting Committee, published some reflections shortly after its promulgation. Sompob’s “New Principles in the Constitutions of the Kingdom of Thailand” lists six unprecedented principles in the 1968 Constitution, explaining their necessity: 1. the Senate may propose draft laws; 2. the Senate may propose motions for debate and a vote of no-confidence in an individual minister or Council of Ministers en masse; 3. a minister cannot concurrently be a member of the House of Representatives and a senator; 4. the parliament may not hold a vote of no-confidence after the Council of Ministers state policies to the parliament; 5. the King may remove a minister upon advice from the prime minister; and 6. the parliament may empower the King to exercise legislative power through the Council of Ministers by issuing a royal decree such as an act.

Keywords: Sompob Hotrakit, Thai politics, Thai constitution, Constitutional draft

Panel A 2: ห้องทองกวาว 1

หัวข้อ: ตุลาการภายใต้พระราชอำนาจ
เวลา: 13.00 - 14.30
ผู้วิจารณ์: ปิยบุตร แสงกนกกุล
ผู้ดำเนินรายการ: ปารณ บุญช่วย

บงกช ดารารัตน์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง bongkoch.d@tsu.ac.th	ข้อถกเถียงเรื่องการใช้พระราชอำนาจภัยโทษ ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุขของประเทศไทย
อนุชา อชิรเสนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ anucha.achi@gmail.com	ราชการในพระองค์ตามพระราชอัธยาศัย ในสมัยรัชกาลที่ 10
อานนท์ มาเม้า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ Mamon@tu.ac.th	ปัญหาเกี่ยวกับความผิดฐานละเมิดอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญในระบบกฎหมายไทย

ข้อถกเถียงเรื่องการใช้พระราชอำนาจอภัยโทษภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทย

Controversy over the use of royal pardons Under constitutional monarchy in Thailand

บงกช ดารารัตน์

บทคัดย่อ

การอภัยโทษเป็นข้อบัญญัติหนึ่งทางสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้มีการบัญญัติไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ว่าบุคคลใดต้องคำพิพากษาประหารชีวิตย่อมมีสิทธิขออภัยโทษหรือลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษาประหารชีวิต ซึ่งหลายประเทศก็ได้มีการรับเอาหลักการนี้มาใช้แต่ก็เต็มไปด้วยความรอบคอบ เนื่องจากการอภัยโทษโดยหลักการนั้นขัดแย้งกับการใช้อำนาจโดยอิสระของตุลาการตามหลักการแบ่งแยกอำนาจอภัยโทษ ซึ่งข้อถกเถียงนี้มีความซับซ้อนมากขึ้นโดยเฉพาะในประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ประมุข เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศอังกฤษ และประเทศไทย ในการที่กษัตริย์มีอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษซึ่งเป็นประเพณีปกครองเก่าแก่และเป็นการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จของพระมหากษัตริย์ที่ขัดต่อหลักการที่พระมหากษัตริย์ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการบริหารบ้านเมือง

บทความนี้จึงมุ่งศึกษาถึงกระบวนการอภัยโทษในประเทศไทยในห้วงยามของสถานการณ์ที่แม้ว่ากษัตริย์จะทรงดำรงตนอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ทว่าตั้งแต่รัฐธรรมนูญไทยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ได้บัญญัติไว้ว่าพระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะพระราชทานอภัยโทษ โดยเหตุการณ์การอภัยโทษเป็นการทั่วไปในประเทศไทยมักจะเป็นการยึดโยงในวันสำคัญเกี่ยวกับพระราชวงศ์โดยเฉพาะในโอกาสสมโภชมงคล ซึ่งเหตุผลสำคัญข้อหนึ่งคือเพื่อแสดงถึงพระมหากรุณาธิคุณขององค์พระมหากษัตริย์อันเป็นมรดกตกทอดของการปกครองแบบระบอบราชาและคตินิยมที่เป็นประเพณีการทำบุญอภัยทานต่อคนเพื่อเป็นพระราชกุศล โดยจะศึกษาเปรียบเทียบการใช้พระราชอำนาจอภัยโทษกับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างประเทศญี่ปุ่นและประเทศอังกฤษ

คำสำคัญ: อภัยโทษ,พระราชอำนาจเด็ดขาด,รัฐธรรมนูญ,ประชาธิปไตย

Abstract

Pardon is a human rights provision. Which are stipulated in the International Covenant on Civil and Political Rights that any person sentenced to death shall have the right to seek forgiveness or to reduce the sentence according to the death sentence. Many countries have adopted this principle, but with caution. This is because pardons in principle contradict the independent exercise of judicial powers based on the principle of separation of sovereignty. This argument is more complex, especially in countries with democratic monarchy. The king has the power to pardon, which is an old tradition of government and an exercise of the absolute power of the monarch that goes against the principle that the monarch should not interfere in the administration of the country.

This article, therefore, aims to study the royal pardon process in Thailand during the current situation Although the monarch is under the constitution since the Thai constitution B.E. 1932 to the present edition has stipulated that the King has the prerogative to grant pardons The events of pardons are common in Thailand, often linked to important days related to the royal family, especially on auspicious occasions. One of the important reasons is to show the monarch's benevolence, which is the legacy of the dharmaracha regime and the tradition of making merit for the people as a royal charity. The study will be compared with countries governing in democracy with a monarchy as head of state such as Japan and England.

Keywords: Pardon, Absolute power, Constitution, Democracy

ราชการในพระองค์ตามพระราชอัธยาศัยในสมัยรัชกาลที่ 10
Royal office at the King's pleasure in the reign of King Rama X

อนุชา อชิรเสนา

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาถึงพระราชอำนาจในการจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ภายหลังการขึ้นครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จากการศึกษาพบว่าพระราชอำนาจดังกล่าวตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายสามลำดับชั้น ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560 และพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560 พระราชอำนาจเช่นนี้มีลักษณะสำคัญสามประการ คือ พระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจนี้ได้ตามพระราชอัธยาศัย ส่วนราชการในพระองค์ขึ้นตรงต่อพระมหากษัตริย์ และการแต่งตั้งตลอดจนการให้ข้าราชการในพระองค์พ้นจากตำแหน่งกระทำในรูปของพระบรมราชโองการที่ไม่มีผู้ลงนามรับสนอง ทั้งนี้ ปัญหาสำคัญสามประการที่บทความนี้จะวิเคราะห์ด้วย คือ การตรวจสอบการใช้พระราชอำนาจ สถานะทางกฎหมายของส่วนราชการและข้าราชการในพระองค์ ตลอดจนความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระบรมราชโองการที่ไม่มีผู้ลงนามรับสนอง

คำสำคัญ: ส่วนราชการในพระองค์, ข้าราชการในพระองค์, พระราชอำนาจ, พระบรมราชโองการ

Abstract

This article studies royal power in royal office organization and personnel administration after the accession of King Rama 10. The legal basis for analysis is drawn from powers accorded by the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560 (2017), the Royal Service Administration Act, B.E. 2560 (2017) and the Royal Decree for organization and personnel administration of the Royal Office, B.E. 2560 (2017). The three main characteristics of these powers are that the King exercises such power at his pleasure, the royal office is under direct supervision of the King, and appointment and removal of royal officials is executed by Royal Command without countersignature. Finally, three legal issues analyzed here include examination of the exercise of this power, the legal status of the Royal Office and officials, and constitutionality of the royal command without countersignature.

Keywords: Royal office, Royal officials, Royal prerogative, Royal commands

ปัญหาเกี่ยวกับความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในระบบกฎหมายไทย
The Problems of Contempt of Constitutional Court in Thai Legal System

อานนท์ มาเม้า

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ก่อตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นในระบบกฎหมายไทย อย่างไรก็ตาม แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะถือกำเนิดมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แต่ก็ไม่เคยปรากฏบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใดที่กำหนดให้มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญอย่างชัดแจ้งและไม่เคยปรากฏว่าในอดีต ศาลรัฐธรรมนูญไทยเคยลงโทษในความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญแต่ประการใดสำหรับปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงสมัยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจลงโทษในความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจและทำทนายคือ การศึกษาความเป็นมาทางความคิดของการก่อตั้งความผิดฐานนี้ขึ้นเป็นครั้งแรกในระบบกฎหมายไทย ซึ่งรวมถึงการศึกษาปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงปัญหาเกี่ยวกับความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญของไทย ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญไทยเป็นสถาบันตุลาการที่สามารถอำนวยความยุติธรรม เป็นกลาง และมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : ศาลรัฐธรรมนูญ, ละเมิดอำนาจศาล, ระบบกฎหมายไทย

Abstract

The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 was the first constitution that established the Constitutional Court in the Thai legal system. However, the Constitutional Court has been in existence since the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540 but there has never been any provision of the Constitution or any law explicitly stipulating an offense of contempt of the Constitutional Court and never appeared in the past that Thai Constitutional Court had convicted offense of contempt of the Constitutional Court. For the present, which is the era of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560, the Constitutional Court has the power to punish offenses of contempt of court. However, the interesting and challenging issue is a study of the conceptual background of the establishment of this offense for the first time in the Thai legal system. This includes the study of controversies as a guideline for resolving problems in order to the Thai Constitutional Court to be a judicial institution which actually delivering justice, impartiality, and legitimized exercising power.

Keywords: constitutional court, contempt of court, Thai legal system

Panel A 3: ห้องทองกวาว 1

หัวข้อ: ใต้พานรัฐธรรมนูญ
เวลา: 14.30 – 16.00
ผู้วิจารณ์: ญัฐกร วิทิตานนท์
ผู้ดำเนินรายการ: ปารณ บุญช่วย

นิจิณี ทองแท้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ninee_por@hotmail.com	ศาลรัฐธรรมนูญตีความรัฐธรรมนูญไทยอย่างไร
ปวีณวัช ทองประสพ นักวิจัยอิสระ paweenwat.th@gmail.com	รัฐธรรมนูญฉบับต่างแดน: รัฐธรรมนูญนิยมในไพรซ์ นิยายไทยยุคสงครามเย็น
เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล ชลธิชา สุรัตน์สัญญา และ สิริพัฒน์ รันดาเว มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา Chonthicha.a@yru.ac.th	การนำหลักกฎหมายประเพณีการปกครองประเทศมา บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ศาลรัฐธรรมนูญตีความรัฐธรรมนูญไทยอย่างไร

How constitutional court interpret Thailand's constitution.

นิจิณี ทองแท้

บทคัดย่อ

การตีความกฎหมาย เป็นการค้นหาความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในตัวบทกฎหมาย เพื่อให้ทราบถึงความหมายที่แท้จริงของตัวบทกฎหมายนั้นๆ เนื่องจากในบางครั้งถ้อยคำที่ใช้ในการบัญญัติกฎหมายอาจมีถ้อยคำที่มีความหมายกว้าง ถ้อยคำที่คลุมเครือ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยในการบังคับใช้กฎหมายว่าใช้ในกรณีใดหรือใช้ในความหมายใดจึงจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้บัญญัติกฎหมาย การตีความกฎหมายจึงเป็นการค้นหาความหมายที่ชัดเจนเพื่อให้การนำกฎหมายนั้นๆ ไปบังคับใช้ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ รัฐธรรมนูญในฐานะที่เป็นกฎหมายสูงสุด บทบัญญัติใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญย่อมไม่สามารถบังคับใช้ได้ทำให้การตีความรัฐธรรมนูญจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการตีความรัฐธรรมนูญย่อมมีผลผูกพันต่อองค์กรต่างๆของรัฐ ทั้งรัฐสภา ศาล และคณะรัฐมนตรี โดยมีองค์กรที่สำคัญในการทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญคือศาลรัฐธรรมนูญ

บทความนี้ ทำการศึกษาลักษณะการตีความรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ปรากฏจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกรณีการถอนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีการยื่นคำร้องสู่ศาลรัฐธรรมนูญ โดยแบ่งออกเป็นคำวินิจฉัยในกรณีที่เป็นคดีที่นักการเมืองกระทำความผิดทางอาญา และในกรณีที่เป็นคดีทางการเมือง เพื่อศึกษาหาแนวทางและรูปแบบในการตีความบทบัญญัติรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าเป็นการตีความที่ยึดตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างรัฐธรรมนูญ การตีความรัฐธรรมนูญตามตัวอักษร การตีความโดยยึดหลักการตามจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญ หรือเป็นการตีความตามหลักการอื่น โดยจากการศึกษาพบว่า การตีความในคดีที่มีการกระทำความผิดทางอาญา ศาลรัฐธรรมนูญมีแนวโน้มตีความตามตัวบทอย่างเคร่งครัด แต่หากเป็นคดีทางการเมือง ศาลรัฐธรรมนูญมีแนวโน้มตีความตามหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมาย การศึกษารูปแบบในการตีความรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญจะนำไปสู่การสะท้อนหลักการที่สำคัญที่ศาลรัฐธรรมนูญใช้เป็นหลักในการตีความรัฐธรรมนูญในกรณีที่เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ: รัฐธรรมนูญ การตีความกฎหมาย ศาลรัฐธรรมนูญ

Abstract

The interpretation of law was the process to find true meaning behind words presented in the law. Sometimes, legal statements could be vague in expression with the use of broad meaning words, causing doubt of the people to law enforcement, whether the use was following true intention of the lawmaker or not. Hence, the interpretation of law was to ascertain the proper and accurate use of law enforcement in accordance with the spirit of law itself. Constitution law, as the highest in the hierarchy, any statute inconsistent with constitutional law will become invalid and unenforceable. The interpretation of

constitutional law significant to government organization such as parliament, Court of law and the cabinet. This Article explore the constitutional provisions and the characteristic of Constitutional court interpretation of the law appeared in the precedence of the revocation of the status of the members of the house of the representative case including the misdemeanor act of the representatives and political case.

The objective was to study the pattern in which Constitutional court judges use to interpret the meaning of constitutional statues, whether it was literal interpretation, customary interpretation, or the interpretation in accordance with spirits of the law. The study found the case of misdemeanor act to be strictly in accordance with literal rule of interpretation. But in political case, the court was adhered to the spirits of law. The result of this study reflects principle of interpretation of the constitutional court judges which can be proof useful when there were issues regarding ambiguous meaning of constitutional statues.

Keywords: Constitutional, Interpretation of law, Constitutional court

รัฐธรรมนูญฉบับต่างแดน: รัฐธรรมนูญนิยมในไพรัชนิยายไทยยุคสงครามเย็น

Exotic Constitution: Constitutionalism in the Thai Exotic Fiction During the Cold War

ปวีณวิษ ทองประสพ

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญนิยม คือ แนวคิดกฎหมายมหาชนว่าด้วยความคิดและแบบแผนพฤติกรรมเกี่ยวกับควบคุมอำนาจรัฐและพิทักษ์สิทธิขั้นพื้นฐานของราษฎร รัฐธรรมนูญนิยมไม่ได้จำกัดอยู่แค่กฎหมายรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงความคิดและวิถีปฏิบัติทางรัฐธรรมนูญ บทความนี้วิเคราะห์ไพรัชนิยายของเสนีย์ เสาวพงศ์เพื่อสำรวจการนำเสนอความเป็นไทยผ่านฉากต่างแดน ซึ่งเป็นการนำเสนอจินตนาการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญไทยที่แตกต่างจากในเอกสารกฎหมายฉบับทางการ การศึกษาจินตนาการรัฐธรรมนูญผ่านแนวทางกฎหมายกับวรรณกรรมน่าจะช่วยให้เราเข้าใจรัฐธรรมนูญนิยมไทยในยุคสงครามเย็นซึ่งเป็นห้วงเวลาที่รัฐไทยกำลังเผชิญหน้ากับอันตรายที่มากับโลกาภิวัตน์ เช่น ลัทธิเผด็จการทหารนิยม ลัทธิล่าอาณานิคมใหม่ ลัทธิทุนนิยม และภัยจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศ

คำสำคัญ: รัฐธรรมนูญนิยม, กฎหมายกับวรรณกรรม, ไพรัชนิยาย

Abstract

Constitutionalism is a public legal concept on thoughts and behaviors pertaining to power control and safeguarding fundamental rights. Constitutionalism does not only deal with written constitutional laws but also constitutional thoughts and practices. This paper analyzes exotic novels by Seni Saowapong in order to examine representations of Thainess through exotic settings, which are different from official legal texts. Studying constitutional imaginations through law and literature approaches might help us better understand Thai constitutionalism during the Cold War in which the Thai state Thai constitutionalism during the Cold War era, a period when the Thai state was facing dangers that came with globalization such as militarism, neocolonialism, capitalism, and threats from advances in science and technology that affected the development of Thai democracy.

Keywords: Constitutionalism, Law and Literature, Exotic Fiction

การนำหลักกฎหมายประเพณีการปกครองประเทศมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

Enacting Constitutional Conventions on Constitution of the Kingdom of Thailand (B.E.2560)

เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล, ชลธิชา สุรัตน์สัญญา และสิริพัฒน์ รันดาเว

บทคัดย่อ

หลักกฎหมายประเพณีการปกครองประเทศปรากฏอยู่ในบทบัญญัติมาตรา 5 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมีความมุ่งหมายเพื่ออุดช่องว่างจากการที่ไม่มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญใช้บังคับกับกรณีทางการเมืองการปกครองประเทศ ที่ผ่านมามีหลักกฎหมายประเพณีการปกครองประเทศดังกล่าวมักถูกบัญญัติขึ้นในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวที่คณะรัฐประหารได้ประกาศให้ใช้บังคับแทนรัฐธรรมนูญฉบับถาวรที่ถูกยกเลิกไป เพื่ออุดช่องว่างของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวที่มีบทบัญญัติค่อนข้างน้อยทำให้การดำเนินการปกครองรัฐไม่สะดุดหยุดลง อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่ารัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มานั้นจะอยู่ในรูปของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวหรือฉบับถาวรก็ตาม หลักกฎหมายประเพณีการปกครองนี้ก็ได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับโดยให้ยังคงไว้ซึ่งความมุ่งหมายในการอุดช่องว่างของรัฐธรรมนูญ ในบทความวิชาการนี้ ผู้เขียนพบว่า ปัญหาสำคัญของหลักกฎหมายประเพณีการปกครองประเทศที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญไทยมี 2 ประการด้วยกัน คือ (1) การที่รัฐธรรมนูญมิได้ระบุให้มืองค์กรของรัฐที่ชัดเจนซึ่งมีอำนาจกระทำการหรือวินิจฉัยในกรณีที่ต้องนำประเพณีการปกครองประเทศมาปรับใช้ และ (2) ปัญหาในเรื่องของหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขในการปรับใช้ประเพณีการปกครองประเทศ ดังนั้น การที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้กระทำการหรือให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศจึงควรมีการกำหนดตัวเจ้าภาพในการดำเนินการ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการปรับใช้และสภาพบังคับทางกฎหมาย ซึ่งอาจจะทำได้โดยการบัญญัติไว้เพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน

คำสำคัญ: ประเพณีการปกครองประเทศ, การอุดช่องว่างทางกฎหมาย, รัฐธรรมนูญ

Abstract

Constitutional conventions are written on the provision, section 5, paragraph two of constitution of the Kingdom of Thailand (B.E. 2560) with the propose to fill the gap when no provision of constitution was enforced in the case of political governance. In the past, constitutional conventions were legislated in the temporary constitution which was announced to use by Coup d’Etats instead of the abolished permanent constitution. This is to fill the gap of the temporary constitution which contains a few of provisions resulting in smooth administration. However, since the announcement of constitution of the Kingdom of Thailand (B.E. 2540), constitutional conventions, whether in the temporary constitution or in the permanent constitution, have been legislated in the constitution with the aim of filling the gap of the constitution. In this article, the author discussed two significant issues of constitutional conventions which were legislated: (1) The

constitution does not indicate the obvious government sector having power to judge the case that constitutional conventions are involved. (2) There are problems of criteria, methods, or conditions of applying constitutional conventions. Therefore, the main sector having power to judge including criteria, methods, or conditions of applying constitutional conventions, and law enforcement should be indicated distinctively in the constitution.

Keywords: constitutional conventions, filling the legal gap, constitution

Panel B 1: ห้องทองกวาว 2

หัวข้อ: ชายขอบ ณ ห้องถิ่น
เวลา: 10.30 - 12.00
ผู้วิจารณ์: ประภาส ปิ่นตบแต่ง
ผู้ดำเนินรายการ: นวพร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

เขมชาติ ตนบุญ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ khemmachart_ton@cmru.ac.th	ข้อบัญญัติท้องถิ่น : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นภายใต้อำนาจรัฐ
ศรัณย์ จงรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร sarun_j@kpru.ac.th	ชนชั้นในคนชายขอบ: แรงงานข้ามชาติในเงื้อมมือของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560
อจิรวดี เหล่าอ่อน มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง Ajirawadee.l@tsu.ac.th	กฎหมายกับปัญหาพื้นที่ทำกินทางทะเลของชาวเลในภาคใต้

ข้อบัญญัติท้องถิ่น : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นภายใต้อำนาจรัฐ

**The Legal Ordinance : the environmental and natural resource management of local community
under state authority**

เขมชาติ ตนบุญ

บทคัดย่อ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของภาครัฐที่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายในการทำหน้าที่ดูแล อนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของรัฐและพื้นที่ที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ทำให้เกิดความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชนท้องถิ่นขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในพื้นที่ประมงชายฝั่งหรือพื้นที่ทำกินของบนพื้นที่สูง

การกระจายอำนาจปกครองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาบริหารในดูแล จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ แต่จากศึกษาพบว่ายังมีข้อจำกัดบางประการในการใช้อำนาจในการออกข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ (1) การใช้อำนาจของผู้มีอำนาจในการกำกับดูแลแทรกแซงเข้าไปในอำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น (2) กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบัญญัติเปิดโอกาสให้ได้รับมอบหมายภาระหน้าที่เพิ่มเติม (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความชำนาญในการออกข้อบัญญัติในเรื่องนั้นๆ และ (4) การประกาศใช้บังคับข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่เป็นที่ทราบกันแพร่หลายทั่วไป และการกำหนดกระบวนการประกาศใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ดังนั้น การพัฒนาและการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับบริบท วิถีชีวิต วัฒนธรรมความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนการยอมรับและร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยข้อบัญญัติท้องถิ่นจะเป็นหลักพิงทางกฎหมายและเป็นหลักประกันการจัดการทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืนได้ภายใต้เงื่อนไขการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการใช้อำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

คำสำคัญ: ข้อบัญญัติท้องถิ่น, การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The state's natural resource and environmental management, which is under laws concerning the protection, conservation, and restoration of the environment and natural resources on state land and other areas where a community can participate in the natural resource management, causes problems with natural resource management between state agencies and local communities in areas like coastal fisheries and the highlands.

Decentralization gives power to local administrative organizations, which play an important role in protecting and managing natural resources and the environment. It also promotes the participation of people in the development of their community and natural resource management through the legal ordinance. However, this article found limitations and issues with exercising power to enact and introduce the legal ordinance, including (1) interference with the independent power to introduce the legal ordinance of local administrative organizations, (2) laws regarding establishing local administrative organizations that have provisions stating the addition of other duties, (3) local administrative organizations lacking the skills to introduce a particular legal ordinance, and (4) the process before and after the promulgation of the legal ordinance, which is not common in public.

The legal ordinance, therefore, is the keystone of law and the assurance of participatory and sustainable natural resource management under decentralization and the independence of local administrative organizations, especially the power to enact the legal ordinance.

Keywords: Legal ordinance, Environmental Resource Management, Local Administrative

ชนชั้นในคนชายขอบ: แรงงานข้ามชาติในเงื้อมมือของพระราชกำหนดการบริหารจัดการ

การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560

Class of Marginal People: Foreign Workers under Foreigners' Working Management Emergency

Decree 2017

ศรัณย์ จงรักษ์

บทคัดย่อ

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ได้ประกาศใช้มากกว่าครึ่งทศวรรษ และส่งผลสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสังคมไทยและแรงงานข้ามชาติอย่างกว้างขวาง บทความชิ้นนี้มุ่งศึกษากฎหมายข้างต้นและใช้การวิเคราะห์ในเชิงกฎหมายกับสังคม โดยศึกษาจากเอกสารและการจัดเสวนากลุ่มย่อยของผู้มีส่วนได้เสียต่อกฎหมายดังกล่าวซึ่งผลการศึกษาพบว่ารัฐไทยยังมีแนวโน้มจะบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติด้วยการใช้อำนาจรัฐอย่างเข้มงวดผ่านมาตรการทางปกครองและมาตรการทางอาญา ซึ่งเป็นกลไกที่เน้นการควบคุมมากกว่าการสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจระหว่างกัน และวิถีแห่งการใช้อำนาจดังกล่าวทำให้ภารกิจหลักของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ที่ควรคุ้มครองสิทธิมนุษยชน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย ตลอดจนธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐนั้นไม่ประสบความสำเร็จได้ รัฐไทยจึงควรทบทวนแนวทางในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้มีลักษณะอำนาจนิยมให้น้อยลง เน้นการรับรองคุ้มครองและพัฒนาสิทธิของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งจะส่งผลในทางปฏิบัติและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความมั่นคงของรัฐในระยะยาว

คำสำคัญ: แรงงานข้ามชาติ, การบริหารจัดการ, คนชายขอบ

Abstract

Foreigners' Working Management Emergency Decree (2017) has been enacted for half a decade. The decree vastly effects on economy and social relation of both Thai society and foreign workers. This study aims at using law and society approach to make a socio-legal explanation on Thai foreigners' working management system respecting to information gathered from focus group seminar with the law's stakeholders, foreign workers, employer, agent and Thai state. Research shows Thai state tend to manage the interest of foreign workers by using strong enforcement of both criminal and administrative laws. Unfortunately, operating strong power is way of control, rather than collaboration and trust-making approach. As a result, the basic objectives of the decree; protecting human rights, developing socio-economy, and maintain security of the state, become unsuccessful. Thai state should reconsider the option of using authoritarian polices and should focus on empowering foreign workers which could be helpful to sustainable in both economy and security.

Keywords: Foreigners' Worker, Management, Marginal People

กฎหมายกับปัญหาพื้นที่ทำกินทางทะเลของชาวเลในภาคใต้
Law and the Problem on Fisheries of Chao Lay Ethnic Group
in Southern Thailand.

อจิวรดี เหลาอ่อน

บทคัดย่อ

ชาวเลในภาคใต้ทั้งกลุ่มชาติพันธุ์มอแกน มอแกลนและอุรักลาโว้ย ซึ่งอาศัยอยู่บริเวณจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่และสตูล ได้กลายเป็นที่รู้จักในสังคมไทยมากขึ้นในฐานะของผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิเมื่อปี 2547 แต่ในปัจจุบันชาวเลหลายกลุ่มกลับตกอยู่ในสถานะของผู้กระทำความผิด ทั้งการบุกรุกที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน การบุกรุกพื้นที่ทำมาหากินในทะเลและกลายเป็นกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการดูแลจากภาครัฐ เนื่องจากชาวเลไม่มีสิทธิเข้าไปหากินตามเกาะแก่งในที่เคยทำกินดั้งเดิมได้และยังคงถูกเจ้าหน้าที่อุทยานจับกุม พร้อมกับยึดเรือ อุปกรณ์และสัตว์น้ำ อีกทั้งการออกโฉนดที่ดินของเอกชนทับที่ดินดั้งเดิมของชาวเล ยังส่งผลกระทบต่อแหล่งอาหารและพื้นที่ประกอบพิธีกรรมที่สำคัญอีกด้วย

การถูกกีดกันออกจากการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเล ผ่านกฎหมายพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 และผลกระทบจากการใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรมของภาคเอกชนในการออกโฉนดที่ดิน ทำให้ชาวเลหลายกลุ่มไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติสุขและยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับแหล่งอาหารและพื้นที่ทำกินในทะเลที่อาจจะถูกจับดำเนินคดีได้ทุกเมื่อ แม้ว่าที่ผ่านมาจะมีการเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามสิทธิในกฎหมายรัฐธรรมนูญ จนกระทั่งมีมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเลในปี 2553 เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชาวเล แต่การไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมายจึงส่งผลให้ปัญหาดังกล่าวยังคงไม่ได้รับการแก้ไขและยังขาดการทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวเลอย่างเพียงพอต่อผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งและชาวเลยังคงถูกจับดำเนินคดีเรื่อยมา ฉะนั้นบทความนี้จึงต้องการศึกษาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 ที่ส่งผลให้เกิดการกีดกันวิถีชีวิตของชาวเลในปัจจุบัน โดยเฉพาะการประกอบอาชีพการทำประมงในทะเล พร้อมกับศึกษาแนวทางในการบรรเทาความเดือดร้อนเกี่ยวกับการทำประมงในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตอนุรักษ์

คำสำคัญ: กฎหมาย , สิทธิ, ประมง ,ชาวเลในภาคใต้

Abstract

‘Chao Lay’ Ethnic Group in Southern Thailand of Mogen, Moklen and Urak Lawoi has become more recognized in Thai society as a survivor of the 2004 tsunami. At Present, many groups of Chao Lay have fallen into offender status in both the invasion of state land and private land. They have also become a vulnerable group in need of state supervision because they haven't the right to live on the islands for traditional fishing. The officials arrested them and confiscated boats, equipment, and aquatic animals. As well as issued private

land title deeds over the original land of Sea Gypsy groups. It also affects food sources and holy cultural areas.

In addition, the Chao Lay groups had been excluded from participation in marine resource management according to the National Park Act, B.E. 2504, and the effects of unfair use of the law by the private sector. It also causes many groups of indigenous people to dairy life. There are also concerns about food supplies and arable land in the sea that will be arrested and prosecuted at any time. Although there have been calls for the resolution of the problem. The government had a cabinet resolution to restore the way of life of the sea people. But the lack of legal enforcement has resulted in any problem still being unresolved. There is a lack of adequate understanding of the authority in the area. Therefore, this article would like to study the laws under the National Park Act B.E. 2562. Especially, the occupation of fishing in the sea. Along with studying ways to alleviate sufferings related to fishing in national parks and conservation areas.

Keywords: Law, Rights, Fishery, Chao Lay

Panel B 2: ห้องทองกวาว 2

หัวข้อ: รัฐ / ผู้ประกอบการ / การค้า
เวลา: 13.00 - 14.30
ผู้วิจารณ์: พรชัย วิสุทธีศักดิ์
ผู้ดำเนินรายการ: วาทีศ โสทธิพันธ์

อนุพงศ์ รุ่งน้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร anuggez@gmail.com	การปลอมราคาจริงเพื่อให้ส่วนลดที่ไม่มีอยู่จริง
นิติภัทร หอมละออ มหาวิทยาลัยนเรศวร nitibhath@nu.ac.th	แก้ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนระหว่างกฎหมายแข่งขัน ทางการค้า และกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อ SMEs ไทย
สุรพี โพธิสาราช มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย suraphi.pho@crru.ac.th	บทบาทรัฐกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

การปลอมราคาจริงเพื่อให้ส่วนลดที่ไม่มีอยู่จริง Creating Fake Price for Intangible Discount

อนุพงศ์ รุ่งน้อย

บทคัดย่อ

อารมณ์คือหัวใจสำคัญของการขาย จึงมีวิธีการกระตุ้นอารมณ์ซื้อของลูกค้าเพื่อให้อยากซื้อด้วยการปลอมราคาจริง และสร้างส่วนลดที่ไม่มีอยู่จริง ยกตัวอย่าง ในช่วงเวลาเทศกาลลดราคาประจำปีที่มีเลขซ้ำกันระหว่างวันและเดือน (11.11) ที่ป้ายสินค้าเขียนว่าลดราคาแต่หากดูข้อมูลประวัติราคาสินค้าพบว่ากลับมีราคาเทียบเท่าช่วงเวลาปกติ หรือ ก่อนเทศกาลผู้ขายตั้งราคาสินค้าให้สูงกว่าที่เคยขายและใช้ส่วนลดทำให้ราคากลับมาเท่าเดิม ส่วนลดที่ให้จึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการใช้กลอุบายหลอกลวงผู้บริโภคเพื่อให้ได้มาซึ่งยอดขายที่กฎหมายจะต้องให้การคุ้มครอง จากการศึกษาพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับราคาสินค้าในประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอผู้เขียนจึงเสนอให้นำกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีเกณฑ์ทางกฎหมายสำหรับกรณีปลอมราคาสินค้าไว้เป็นการเฉพาะ เช่น หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบราคาในอดีตโดยราคาที่จะใช้เป็นตัวตั้งหากจะลดราคาจะต้องเป็นตัวเลขราคาที่ได้เคยเสนอต่อสาธารณชนตามปกติเป็นเวลานานตามสมควร หากไม่สามารถหาตัวเลขดังกล่าวมาแสดงได้ว่าเคยประกาศขายตามราคาปกติไว้ที่เท่าไรจะถือว่าเป็นกรณีที่น่าจปลอมราคาสินค้า เป็นต้น

คำสำคัญ: กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค, กลยุทธ์ด้านราคาสินค้า, ส่วนลด

Abstract

The Emotions are critical to sales, so methods, such as offering fake prices and discounts, are used to drive prospects' emotions into buying products. For example, discounts are written on price tags during annual sales events, in which a day happens to be the same as the number corresponding to a certain month (11.11). However, when looking into the price history, the prices are found to be equivalent to the ones offered without sales promotions, or sellers set product prices higher than usual before the sales event, so the prices are the same as the regular prices when using discounts during sales events, making discounts offered to be of no benefit. Such an act is, therefore, the use of tricks to deceive consumers for the purpose of gaining sales, which should be regulated by the law.

From the study conducted, it was found that laws related to goods prices in Thailand are not effective enough. Therefore, the author suggested adopting the law of the United States, which comes with guidelines specifically developed for cases of faking original prices, such as the guideline for comparing discounted prices with their previous prices. Under this guideline, the original prices of discounted prices

การประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3 หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทนาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของความเปลี่ยนแปลง”
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ Green Nimman CMU Residence จังหวัดเชียงใหม่

must have been offered to the general public for a certain period of time. If sellers are not able to prove that they have done so, their action could be considered as faking original prices.

Keywords: Consumers Law, Pricing Strategy, Discount

แก้ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนระหว่างกฎหมายแข่งขันทางการค้า และกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อ SMEs ไทย
Legal Resolutions in Case IP laws overlap Some Areas of Competition (Antitrust) One particularly for
Thai SMEs

นิติภัทร หอมละออ

บทคัดย่อ

ที่มา: ผลจาก โลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล ทำให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจระดับชาติ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักการประหยัดต่อหน่วย ธุรกิจทั้งในละต่างประเทศจึงต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) คือ ตัวอย่างของการปรับตัวโดยอาศัยนวัตกรรมเพื่อลดต้นทุนการผลิตและหลายข้อจำกัดของแรงงาน มนุษย์

วัตถุประสงค์: (1) เพื่อสะท้อนปัญหาความทับซ้อนระหว่าง กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (IP) ที่คุ้มครองสิทธิ เด็ดขาดของผู้ทรงทรัพย์สินทางปัญญา และอาจเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด ตามกฎหมายแข่งขันทางการค้า (กฎหมายแข่งขันฯ) ได้ (2) เพื่อแสวงหาเหตุผลของการจดทะเบียน ภายใต้กฎหมาย SMEs กฎหมาย IP และกฎหมายแข่งขันฯ ตามลำดับ (3) เพื่อ เสนอแนะแนวทางผ่านการศึกษาการแก้ไขปัญหาคือเดียวกันในต่างประเทศ

ระเบียบวิธีวิจัย วิจัยเชิงคุณภาพโดย (ก) ศึกษาและเปรียบเทียบเชิงบูรณาการสหวิทยาการ (ข) สังเกตการบังคับใช้ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ระบอบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรี

ผลการวิจัย: (1) นโยบายทางกฎหมายทั้งสามฉบับมิได้ขัดแย้งกันในระยะยาว (2) ทรัพย์สินทางปัญญามีใช้ทรัพย์สิน เพราะวัตถุแห่งสิทธิของ IP คือข้อมูล มิใช่สิ่งของทางกายภาพที่เสื่อมค่าได้ตามกาลเวลาและการใช้ ส่งผลให้การคุ้มครอง IP จึง เรียกว่า “นิเสธสิทธิ” แต่กรรมสิทธิเป็น “สิทธิเชิงบวก”. สามารถเข้าถึงเอาได้ (3) คณะกรรมการแข่งขันทางการค้าสมควร ประกาศใช้แนวทางการบังคับใช้สิทธิเด็ดขาดตาม IP ว่า กรณีใดบ้าง อาจละเมิด กฎหมายแข่งขันฯ

คำสำคัญ: ทรัพย์สินทางปัญญา, ทับซ้อน, แข่งขันทางการค้า, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, สตาร์ทอัพ

Abstract

Background: Due both to the consequences of globalization and digital disruption, they have been driving the global economy in compliance with the economies of scale. Not only multinational businesses but local ones need to adjust themselves for the sake of their survival. A small-and-medium enterprise (SME) is an example that utilizes innovations to reduce manufacturing costs and overcome human limitations.

Objectives: (1) the paper aims to discuss overlapped areas between the Unfair competition law and the Intellectual Property (IP) Law by which the exclusive right of an IP owner is protected. The said exclusive right may constitute a dominant position under the unfair competition law, however.

(2) It aims to rationalize official registration by virtue of SME law, IP law, and Unfair competition law.

(3) Comparing this research to other jurisdictions, it aims to propose a solution where the concerned problem will be addressed.

Methodology: As a qualitative research, both the interdisciplinary approach and the observatory one in the case of comparative-law-related enforcement under liberal capitalism.

Findings: 1) the legal policies of those three laws are convergent in long-term compliance.

2) As a subject matter of IP is information. IP is not per se a property of which a physical article can be devalued by time as well as repetitive consumption. This results that a negative right is vested in an IP owner. On the contrary, ownership over any article is a sort of positive right that is attributable

3) The Office Trade Competition Commission is advised to declare a guideline where an excessive IP right protection may go against the unfair competition law.

Keywords: Conference, Law, Research Result, Chiangmai, Presentation, SME, Start-Up

บทบาทรัฐกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

The Government role on Geographical Indication (GI) registration

สุรพี โพธิ์สาราช

บทคัดย่อ

หากกล่าวถึงสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI (Geographical Indication) ที่เป็นการขึ้นทะเบียนสินค้าเกษตร สินค้าหัตถกรรมและสินค้าอุตสาหกรรม (สินค้าเกษตรแปรรูป) ที่มีการเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตที่ส่งผลให้สินค้านั้นมีลักษณะพิเศษ ดังนั้นการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จึงเปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บอกถึงคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้าและการขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 ที่มุ่งคุ้มครองสินค้าที่ขึ้นทะเบียนเพื่อป้องกันการลักขโมยหรือผลิตในแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้าและถือเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า จากกรณีการศึกษาการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอเวียงแก่น ซึ่งเป็นส้มโอที่ปลูกในเขตอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงรายจำนวน 3 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ขาวใหญ่ พันธุ์ทองดี และพันธุ์เซลเลอร์ ส้มโอเวียงแก่นมีรสชาติที่มีลักษณะเฉพาะ หวานอมเปรี้ยว มีรสชาติติดปลายลิ้นให้ได้รับความคุ้มครองสิทธิซึ่งส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มให้แก่ส้มโอเวียงแก่นต่อไปและเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาดในประเทศไทยให้แก่เกษตรกรหลังประสบปัญหาจำนวนส้มโอส่งออกที่น้อยลง

สินค้าที่ประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีจำนวนทั้งสิ้น 195 รายการ ได้รับการขึ้นโดยหน่วยงานภาครัฐทั้งสิ้น 141 รายการคิดเป็นร้อยละ 72.31 ของจำนวนทั้งหมด และได้รับการขึ้นโดยภาคเอกชนทั้งหมด 54 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 27.69 และแม้ขึ้นทะเบียนแล้วสิทธิดังกล่าวถือเป็นสิทธิชุมชนมิใช่สิทธิของผู้ขึ้นทะเบียนเท่านั้นและหากต้องการใช้สัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ชุมชนจะต้องยื่นคำขอให้เข้ากับหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ในการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะกำหนดให้เอกชนสามารถยื่นคำขอได้นั้น ในทางปฏิบัติในการยื่นคำขอสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่สำเร็จนั้นส่วนมากหน่วยงานรัฐจะเป็นเจ้าภาพในการขอขึ้นทะเบียนเนื่องจากเอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นคำขอนั้นต้องเอกสารจากหน่วยงานรัฐประกอบ อีกทั้งขั้นตอนในการกำหนดขอบเขตพื้นที่ การตรวจสอบดิน ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่สัมพันธ์กับสินค้า โดยต้องระบุคุณลักษณะของพื้นที่ ในเรื่องธรณีวิทยา ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และอุทกศาสตร์นั้น ส่งผลหรือเชื่อมโยงต่อสินค้าอย่างไร ตลอดจนจนกระบวนการทำความเข้าใจให้ความยินยอมในการใช้ชื่อที่แสดงถึงพื้นที่อย่างการใช้ชื่อส้มโอเวียงแก่น ซึ่งเป็นชื่ออำเภอก็ต้องมีขั้นตอนในการขอความยินยอมจากเกษตรกรเพื่อป้องกันการคัดค้าน จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้สิทธิตามกฎหมายนั้นแม้กฎหมายจะให้สิทธิประชาชนในการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยตนเองได้ก็ตามแต่การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ประชาชนไม่สามารถดำเนินการเองได้จะต้องให้หน่วยงานรัฐดำเนินการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการบูรณาการร่วมกันเพื่อให้การขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอเวียงแก่นบรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

คำสำคัญ: บทบาท , รัฐ , สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

Abstract

Geographical Indication (GI) was the registered form of agricultural and Handcrafted and industrial products (Processed Goods) with its unique derivative from its origin, causing special traits to the product. Hence, the registration of GI was the brandification of local specialties to reveal their charms to the purchasers. Geographical Indications Protection Act. B.E. 2546 aimed to protect the registered goods and avoid confusing purchasers in the origin of such goods, added value to the goods in the process. In case of Wiang-Kaen Pomelo GI registration as the product originated from Wiang-Kaen District, Chiang rai province, there were 3 varieties including Kao-Yai, Thong-dee, and Chandler. Wiang-Kaen Pomeles were unique in taste with bittersweet which stick to the tonged. The registration of Wiang-Kaen Pomelo will help the declining market and increase sales with added value in the exports business.

There were 195 entries in GI registration, 141 by government and 54 by private sector, 72.31% and 27.69% respectively. Even after registration the GI product was still the properties of the locals not the exclusive rights of the person or organization which registered. An individual may file a request to use the mark designated to the GI product only when the documents were completed. Most GI registration which succeeded were from the government side because the documents were mostly issued by the government agencies. Moreover, the investigation for geographical landscape or climates regarding the product was needed, including the geological and environmental information related to the product. The Consent from the locals to use the name of which indicates the location to the product was also necessary. Although, the law permits individual to file for GI registration. There was still the need for the government office to get involved because the collection of information necessity to GI registration needed Authorization from the government agency. Hence, the collaboration between individuals and authority was significant for the successful GI registration.

Keywords: roles, states, Geographical Indication

Panel B 3: ห้องทองกวาว 2

หัวข้อ: เพศ: อำนาจและความคลุมเครือ
เวลา: 14.30 - 16.00
ผู้วิจารณ์: วรรรณภา สีระศิริ
ผู้ดำเนินรายการ: อุษณีย์ เอมศิริรำนันท์

ภุมริน สิทธิแก้ว คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ phummarin.sit08@gmail.com	เถียงกันเรื่อง “เพศ” ในองค์กรพิจารณาและให้ความ เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521
พิชามณูชัช ทรัพย์ไพบุลย์ คณะนิติศาสตร์ Pichamon.s2541@gmail.com	ความรุนแรงในครอบครัวกับอำนาจนำความเป็นชาย ในสถาบันตุลาการ
ปิติเทพ อยู่ยืนยง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ pedithep.y@cmu.ac.th	การยืนยันเพศในวงการกีฬา: ประเด็นที่ยังคงทำทนาย ในด้านสิทธิมนุษยชนในยุโรป

เถียงกันเรื่อง “เพศ” ในองค์การพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521

Negotiating Gender in Considering and Approving of the Constitution Drafting B.E. 2521 (1978)

ภุมริน สิทธิแก้ว

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่การร่างรัฐธรรมนูญ 2517 กระแสสตรีนิยมจะประสบความสำเร็จในการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ไม่เป็นทางการเพื่อผลักดันให้หญิงและชายมีความเท่าเทียมกัน จนมีบทบัญญัติคุ้มครองในเรื่องสิทธิเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายในรัฐธรรมนูญฉบับต่อๆมาจนถึงฉบับปัจจุบัน ทว่า การร่างรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2521 กลับไม่ปรากฏว่าได้มีการรับรองหลักการดังกล่าวรวมถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่กลุ่มคนหลากหลายทางเพศแต่อย่างใด

บทความวิจัยชิ้นนี้ จึงมุ่งศึกษาข้อถกเถียงของบุคคลทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่มีอำนาจในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับประเด็นเรื่อง “เพศภาวะ” ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย จากรายงานการประชุมการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 โดยวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีนิติศาสตร์แนวสตรีนิยม เพื่อชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวในการกำหนดหลักการคุ้มครองกลุ่มคนหลากหลายทางเพศเอาไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ อันจะนำมาสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะเป็นลำดับต่อไป

คำสำคัญ : กลุ่มคนหลากหลายทางเพศ, เพศภาวะ, สตรีนิยม, ร่างรัฐธรรมนูญ, สิทธิเท่าเทียมกัน

Abstract

Since the Draft Constitution B.E. 2517 (1974), feminism has been successful in unofficial political movements to drive action on equality between men and women. The provision on the protection of equal rights between men and women was contained in that Constitution until the present Constitution. However, the endorsement of the principle of equal rights between men and women did not appear on the drafting of the 1978 Constitution, including the protection of the rights and liberties of LGBTQ.

This article aimed to study arguments of men and women having authority and duty for the consideration taken into the drafting of constitution over “gender” in the chapter rights and liberties of Thai people according to the minutes of the meeting on the consideration and approval of the Draft Constitution B.E. 2521 (178). An analysis is made through feminist jurisprudence theory to indicate the failure to determine the provision on equal rights between men and women including the principle of the protection of LGBTQ rights in the Draft Constitution, leading to the conclusion and suggestion accordingly.

Keywords: LGBTQ, gender, feminism, draft constitution, equal rights

ความรุนแรงในครอบครัวกับอำนาจนำความเป็นชายในสถาบันตุลาการ
Domestic Violence and Hegemonic Masculinity in Judicial Institution

พิชามญชุ์ ทรัพย์ไพบูลย์

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้ต้องการศึกษาว่าสถาบันตุลาการมีท่าทีต่อความรุนแรงในครอบครัวอย่างไร ผ่านคำพิพากษาในความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ตามพ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยให้ความสำคัญกับ “ความเป็นชาย” ที่อยู่ในคำพิพากษา ผลการศึกษาพบว่าในการตัดสินความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว นอกจากองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายกำหนดแล้ว ยังมีพฤติการณ์บางอย่างอันเกี่ยวข้องกับความเป็นชายที่มีผลต่อการพิจารณาคดีของศาล ได้แก่ พฤติกรรมการเกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งมีนเมา พฤติกรรมก้าวร้าวและโมโหรุนแรง รวมไปถึงความสามารถในการอุปการะเลี้ยงดูครอบครัว ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ชายผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ได้รับโทษจากการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่ง

คำสำคัญ: ความรุนแรงในครอบครัว, ความเป็นชาย, สถาบันตุลาการ

Abstract

This article wants to study the attitude of judicial institutions towards domestic violence through the judgment of domestic violence. According to the Law on the Protection of Victims of Domestic Violence 2007, focusing on "Masculinity" in Judgment. The results of the study showed that in the conviction of domestic violence offenses, in addition to the elements of offenses specified by law There are still some circumstances related to masculinity that affect the court's ruling, such as behavior related to vices and intoxicants. Aggressive and violent behavior including the ability to foster a family All are important factors in whether or not a man who commits an offense is not punished for committing domestic violence. The author believes that the rules affecting the court's decision are the result of the establishment of superior male power by the judiciary.

Keywords: Domestic Violence, Masculinity, Judicial Institution

การยืนยันเพศในวงการกีฬา: ประเด็นที่ยังคงท้าทายในด้านสิทธิมนุษยชนในยุโรป
Sex Verification in Sports: Remaining Challenges to Human Rights in Europe

ปิติเทพ อยู่ยืนยง

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการยืนยันเพศในวงการกีฬา ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวเนื่องอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับกีฬาอันมีลักษณะเป็นการแข่งขันและประเด็นด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งมักถูกนำมาเป็นประเด็นสำคัญเพื่อศึกษาพัฒนาการกีฬาในวงการกีฬาและนำไปสู่ข้อถกเถียงด้านสิทธิมนุษยชน บทความฉบับนี้ผสมผสานการวิเคราะห์การกำหนดเพศในเชิงทฤษฎีของสิทธิมนุษยชนและสิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา โดยเฉพาะประเด็นเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับนักกีฬาที่มีเพศกำกวม บทความฉบับนี้ยังมุ่งอภิปรายทั้งนโยบายสหภาพยุโรปและนโยบายองค์กรกำกับกีฬาในยุโรปที่เกี่ยวข้อง ผ่านมุมมองด้านสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่สหภาพยุโรปรับรองหรือคุ้มครองเอาไว้ อันนำไปสู่การแสวงหาข้อถกเถียงล่าสุดว่าด้วยประเด็นเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างสิทธิทางเพศขั้นพื้นฐานในยุโรป แก่นแท้ของหลักการยืนยันเพศในวงการกีฬายุโรป และกระบวนการทำให้เป็นยุโรปเพื่อสร้างการแข่งขันกีฬาที่เป็นธรรมในภูมิภาค ซึ่งการจำแนกแยกแยะเพศในกีฬาอันมีลักษณะเป็นการแข่งขันย่อมเป็นหมุดหมายสำคัญของการศึกษาวิเคราะห์ในบทความฉบับนี้

คำสำคัญ: การยืนยันเพศในวงการกีฬา, กีฬา, สหภาพยุโรป, สิทธิมนุษยชน

Abstract

This paper provides an evolving area of gender verification in sports that covers a wide range of competitive sports and fundamental right issues at the heart of major contemporary sports developments and human rights debates. It combines a focus on gender determination in the field alongside a critical inquiry into the theory of human rights and related fields of the right to participate in sports, particularly as they relate to the eligibility of a gender ambiguous athlete. This paper also discusses cohesion policies of the European Union (EU) and sports governing bodies (SGBs) in Europe from the conceptual perspective of basic human rights in the EU. Continuing recent debates positioned at the intersection of fundamental gender rights in Europe, inherent characteristics of sport specificity in European sports and Europeanization of regional sports fairness, an approach of gender segregation in competitive sport from a point of human rights view is explored.

Keywords: Sex Verification, Sports, European Union, Human Rights

Panel C 1: ห้องฝ้ายคำ

หัวข้อ: “ความจริงและจริยธรรม” ในสังคมดิจิทัล
เวลา: 10.30 - 12.00
ผู้วิจารณ์: ทศพล ทรรศนกุลพันธ์
ผู้ดำเนินรายการ: ศรัณย์ พิมพังาม

ชญาณนท์ สุขเนร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ chayanon_suknen@cmu.ac.th	มาตรฐานของกระบวนการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน ดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายประเทศไทย
กนกพร จันทร์พลอย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ kanokpron.knp@gmail.com	ความยกย่องของนิติสำนักระหว่างพลเมืองผู้ใช้กับ กฎหมาย: กรณีกฎหมายลิขสิทธิ์กับผู้สร้างสรรค์ในสื่อ ทางเลือกออนไลน์
วัชรกรรณ์ ถมจจอหอ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์ watcharakorn.thom@vru.ac.th	รักวัวให้ผูก รักลูกให้โพสต์? สิทธิการเปิดเผยใบหน้า ลูกบนสื่อออนไลน์ในมุมมองของสังคมไทย

มาตรฐานของกระบวนการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ

ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายประเทศไทย

The Standard for Cloud Forensic Investigation under Thai Regulations

ชญานนท์ สุขเนตร

บทคัดย่อ

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากการที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทและการเข้าถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆเป็นเทคโนโลยีรูปแบบหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทสำคัญไม่ว่าจะในระดับของปัจเจกบุคคลหรือในระดับองค์กรเนื่องจากการเข้าถึงและจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ย่อมมีระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆเข้ามาเกี่ยวข้อง ในการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันอาจมีพยานหลักฐานบางส่วนที่อยู่บนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ ซึ่งกระบวนการเก็บรวบรวมและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆมีความยุ่งยากและซับซ้อนกว่าการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานปกติหรือพยานหลักฐานดิจิทัลประเภทอื่น ๆ จึงเป็นความท้าทายของเจ้าหน้าที่ในการเก็บรวบรวมและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานเพื่อให้พยานหลักฐานดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆดังกล่าวสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ในการพิจารณาคดีได้

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาของกระบวนการและอำนาจหน้าที่ในตรวจเก็บและเข้าถึงพยานหลักฐานดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆของหน่วยงานที่มีอำนาจภายใต้ข้อกำหนดของการไม่มีมาตรฐานสำหรับกระบวนการตรวจเก็บพยานหลักฐานดิจิทัลที่เป็นไปตามมาตรฐานสากลและอำนาจในการเข้าถึงพยานหลักฐานซึ่งบทบัญญัติที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่แห่งการอารักขาวัตถุพยาน (Chain of custody) และความน่าเชื่อถือในการรับฟังพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาทางอาญาของประเทศไทย โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานในกลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์

จากการศึกษาพบว่า ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเก็บรวบรวมและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล บางหน่วยงานยังขาดความพร้อมความสามารถในการตรวจพิสูจน์เนื่องจากขาดผู้เชี่ยวชาญประจำหน่วยงาน และบทบัญญัติต่าง ๆ ให้อำนาจในการเข้าถึงพยานหลักฐานแตกต่างกันไปตามแต่ละบทบัญญัติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ให้บริการที่เก็บข้อมูลพยานหลักฐานดิจิทัลและความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานดิจิทัล รวมไปถึงการรับฟังพยานหลักฐานดิจิทัลของศาล

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้ กล่าวคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเก็บรวบรวมและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ มีการเลือกหรือปรับมาตรฐานสากล เช่น ISO 27037:2012 มาใช้เป็นมาตรฐานสำหรับหน่วยงาน มีการเพิ่มจำนวนผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เพียงพอต่อความจำเป็น และควรมีบทบัญญัติที่ควบคุมกระบวนการเก็บรวบรวมและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานในแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปในทางเดียวกันเพื่อลดความยุ่งยากในการปฏิบัติงานร่วมกันของแต่ละหน่วยงาน รวมไปถึงการเข้ามามีบทบาทของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องพยานหลักฐานดิจิทัลบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆในการช่วยเหลือหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การเข้ามาเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ

ในการพิจารณาคดี หรือการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อลดปัญหาที่เกิดจากการตีความพยานหลักฐานผิดพลาดหรือความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับตัวพยานหลักฐานอันนำไปสู่กระบวนการพิจารณาคดีที่มีความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

คำสำคัญ: พยานหลักฐานบนระบบกลุ่มเมฆ, การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางระบบกลุ่มเมฆ, การรวบรวมพยานหลักฐานบนระบบประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ

Abstract

Computer crime is likely to rise as technology becomes more prevalent and easier to access in daily life. Cloud computing is a type of technology that plays an important role, whether at the individual or organizational level because it involves accessing and storing various types of data. Evidence of computer crimes can now be stored in the cloud. The process of investigating and verifying cloud forensics is more complicated and complex than investigating traditional evidence or other types of digital evidence, making it difficult for authorities to investigate and verify cloud evidence so that it can be used in trials as trustworthy evidence.

This article aims to investigate issues of process and authority for investigating and accessing cloud forensics of competent departments under the constraints of a lack of international standards for cloud forensic processes and authority to access evidence where the regulations empower competent officials to differ. This may have an impact on the chain of custody and the cloud evidence hearing in the criminal procedure by utilizing various sources such as articles, books, research papers, and interviews with computer forensic sub-division officers.

According to the research, no standardized practice meets international standards in the departments involved in cloud forensic investigation. Some departments still lack the ability to verify evidence due to a lack of experts in the department, and the various regulations of the different empowered departments to access evidence affect Cloud Service Providers (CSPs) and the trustworthiness of cloud evidence, including hearing digital evidence from the court.

This research suggests departments involved in investigating and verifying cloud forensics should have selected or adapted international standards, e.g., ISO 27037:2012 to be used as standards for departments. Moreover, they should increase the number of experts in the relevant departments to sufficient as necessary. And there should be laws that control the process of investigating and verifying evidence in each department in the same way to reduce the hassle of working together with each department. Including the role of cloud forensic experts in assisting departments. For example, they can be an expert witness in a

การประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3 หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทนาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของความเปลี่ยนแปลง”
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ Green Nimman CMU Residence จังหวัดเชียงใหม่

trial or training to educate authorities in each relevant department, etc., to reduce problems arising from misinterpretations and misunderstandings about cloud evidence, resulting in fair procedures for all parties.

Keywords: Cloud evidence, Cloud forensics, Acquisition of cloud forensics

**ความมกยอกย้อนของนิตินำนึกระหว่งพลงเมืองผู้ใช้กับกฎหมาย: กรณีกฎหมายลิขสิทธิ์กับผู้สร้งสรคใน
สื่อทงเลือกออนไลน์**

**The reluctance of legal consciousness between user citizens and the law: the case of copyright law
with freelancer in Thai online alternative media.**

กนกพร จันทรพลอย

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการจ้างงานฟรีแลนซ์ในสื่อทางเลือกออนไลน์ที่มีความหลากหลายในการนำเสนอข่าวสาร และเปิดกว้างในการนำเสนอประเด็นข่าวสาร โดยเฉพาะประเด็นการเมือง ประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชนที่มีความละเอียดอ่อนในสังคมไทย ซึ่งเป็นที่รับรู้และเข้าใจกันว่าเป็นสื่อที่มีความก้าวหน้ามากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ แต่ก็พบว่าการทำงานในสื่อทางเลือกออนไลน์นั้นส่งผลต่อการรับรู้ซึ่งสิทธิในผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง จนไปสู่การไร้ซึ่งการต่อรองค่าแรงในการทำงาน หรือมองว่าตนเองไม่มีอำนาจเจรจาต่อรองในเรื่องความเป็นเจ้าของผลงาน โดยทำการศึกษาผ่านการสัมภาษณ์ฟรีแลนซ์ในสื่อทางเลือกออนไลน์ที่ผลิตผลงานสร้างสรรค์ เช่น งานเขียน ภาพถ่าย และวิดีโอ จากการสัมภาษณ์ตัวฟรีแลนซ์หรือผู้สร้งสรคในสื่อทางเลือกออนไลน์ ผู้เขียนพบว่าม็ข้อมจำกัดต่อความเข้าถึงลิขสิทธิ์ในงานสร้งสรคได้แก่ หนึ่ง เป็นการท้งงานแบบไร้สัญญาจ้างเป็นกิจจะลักษณะ สอง เป็นการไร้ซึ่งอำนาจต่อรองในงานสร้งสรคอิสระ สาม ความเชื่อว่าตนไม่ได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้งสรค และสี่ ความต้องการสื่อสร้งมากกว่าความต้องการจะเป็นเจ้าของผลงานสร้งสรค

คำสำคัญ: นิตินำนึก, ฟรีแลนซ์, กฎหมายลิขสิทธิ์, สื่อทงเลือกออนไลน์

Abstract

This study explored the employment in freelance works within “Thai online alternative medias”, which prone to be less restricted than traditional media in term of contents that were published. The online alternative medias tend to publish the story or articles on politics, democracy, and human rights which considered as a controversial topic within Thai society. Therefore, these online alternative medias were considered as a more progressive contributing to the development of democracy in Thailand. This study found that employment in Thai online alternative medias directly related to how “freelancers” or those who working to support the industry perceive about their copy rights on the work that they produced. As the result, the workers tend not to negotiate with their employer on wages or understood that they have no power claim ownership on the work that they’ve produced Key person interview was employed with media producers who work for Thai online alternative medias including writers, photographers, and videographers. This study has found the reluctance or limitation among the interviewed freelancers on their understanding regarding to the copyrights law. Such limitation including freelancer working without a proper

การประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3 หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทนาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของเปลี่ยนแปลง”
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ Green Nimman CMU Residence จังหวัดเชียงใหม่

or written contract, the freelancer believe that they are powerless negotiating on creative works, the freelancer believed that they own a copyright on their creative work, and the believed that the communication is more important than owing the work.

Keywords: Legal consciousness, Freelancer, Copyright law, Thai online alternative medias

รักวัวให้ผูก รักลูกให้โพสต์? สิทธิการเปิดเผยใบหน้าลูกบนสื่อออนไลน์ในมุมมองของสังคมไทย

Sharenting : The Right to Reveal a Child's face on Social Media

วิชารากรณี ฅมจจอหอ

บทคัดย่อ

สิทธิของพ่อแม่ที่มีต่อลูกในประเทศไทยดังที่มีบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ่อแม่ผู้ปกครองย่อมมีสิทธิในฐานะ “ผู้ใช้อำนาจปกครอง” เป็น “ผู้แทนโดยชอบธรรม” จนกว่าเด็กผู้นั้นจะบรรลุนิติภาวะ จึงจะสามารถเข้าทำนิติกรรมและกระทำการอื่นได้ด้วยตนเองโดยสมบูรณ์ ระหว่างนั้นลูกคือผู้เยาว์ที่เป็นผู้หย่อนความสามารถตามกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีผู้ที่ใช้อำนาจปกครองที่เป็นผู้แทนโดยชอบธรรมในการดูแลจัดการแทน

ในยุคสมัยที่สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทกับชีวิตผู้คนในสังคม เป็นเรื่องราวปกติธรรมดาที่จะพบโดยทั่วไป การบันทึกภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหวเก็บความประทับใจที่มีเด็กน้อยที่ได้สัมผัสขึ้นมาดูโลกแล้วโพสต์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในวันนี้อาจกลายเป็นจุดประสงค์ที่ก่อผลร้ายในอนาคตได้โดยไม่ตั้งใจ ภาพเปลือยเปล่า ร้องไห้หน้าตาบูดเบี้ยว ภาพอิริยาบถของเด็กต่าง ๆ แม้แต่รูปภาพที่เด็กกำลังยิ้มร่าเรีงสดใสเปิดโอกาสให้ผู้คนมาชื่นชมวิจารณ์ว่าแต่งกายดูแล้วหน้าตาถูรูปร่างท่าทางเป็นอย่างไรเหมือนหรือไม่เหมือนใคร อยู่บนพื้นฐานความสมัครใจของเด็กแล้วหรือยัง หรือการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวหรือภาพเด็กพร้อมระบุสถานที่ (Check in) อาจนำไปสู่การละเมิดของผู้ไม่หวังดีหรือมีฉฉฉฉได้

ปัจจุบันการเคารพสิทธิเด็กกลายเป็นเรื่องที่ถูกพูดถึงมากขึ้นขณะที่สังคมเองก็ให้ความสนใจ บรรดาคุณพ่อคุณแม่หลายรายต่างเริ่มตระหนักถึงสิทธิและความเป็นส่วนตัวของลูก เกิดการให้ความสำคัญเรื่องการเคารพสิทธิเด็ก นำสู่การไม่ยอมเปิดเผยใบหน้าลูก จนกว่าลูกจะมีพัฒนาการที่สามารถบอกความรู้สึกได้ สิทธิเด็กที่พึงตระหนัก อันประกอบด้วยสิทธิและหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็กปกป้องคุ้มครองให้อยู่รอดปลอดภัย ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา บทความนี้มุ่งศึกษาถึงสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Right of Protection) ที่เด็กจะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการล่วงละเมิดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการใช้เด็กเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ประกอบกับประเด็นสิทธิที่เด็กจะมีส่วนร่วม (Right of Participation) ในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่ออนาคตของตนเองเมื่อเติบโต เมื่อเด็กพ้นจากความเป็นผู้เยาว์จึงจะทำการเองได้ แต่การนำภาพสื่อสารออกไป เด็กทุกคนมีสิทธิที่ควรได้รับมาตั้งแต่เกิดในฐานะความเป็นมนุษย์ที่ควรเคารพสิทธิจนถึงเวลาที่เขาคัดสินใจได้ สิทธิที่พ่อแม่มีที่จะลงรูปภาพลูกบนสื่อสังคมออนไลน์ที่ตัวเด็กอาจไม่พึงใจ และภาพนั้นจะคงอยู่ตลอดไปบนโลกออนไลน์ ขณะเดียวกันที่อีกฝั่งคือความรักความปรารถนาดีที่จะมีภาพความทรงจำบันทึกไว้ให้ จึงเป็นประเด็นที่น่าทบทวน ถกเถียงและทำทนายในโลกยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ: สิทธิเด็ก การเปิดเผยใบหน้าลูกบนสื่อสังคม สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง

Abstract

The rights of parents towards their children in Thailand, stipulated in the Civil and Commercial Code. Parents have the right to The “parent” is the “legal representative” until the child reaches the age of majority.

therefore being able to enter into legal transactions and perform other acts by himself completely During that time, the child is a minor who is legally incompetent. Therefore, it is necessary to have a person exercising the ruling power who is the rightful representative to administer instead.

Social media plays an important role in people's lives in today's society. It is common to take pictures or record videos of newborn babies. People tend to post them on social media. But that may inadvertently turn into a good purpose that could be harmful in the future. Naked baby pictures, grumpy crying, moving pictures and so on. Pictures of babies smiling cheerfully, this act gives people on social media an opportunity to comment the child. Dress up and look like your body shape. Looks like or doesn't look like anyone else. Posting pictures so that many people can criticize is not based on the consent of the child. In posting personal information or pictures of children with location (Check in) may lead to abuse of bad intentions or crooks.

Nowadays, respect for children's rights is an issue that society itself pays attention to. Many parents are beginning to focus on the rights and privacy of their children. Emphasis was placed on respecting children's rights. Leading to refusal to reveal the child's face Until the child has developed the ability to tell feelings. Children's rights that should be prioritized which consists of the rights and responsibilities of raising children, protecting them to survive and be safe to be developed both physically intellect mind The right to protection (Right of Protection) that children will be protected from physical and emotional abuse. Including the exploitation of children. together with the issue of the right of children to participate (Right of Participation) in expressing their opinions Including decisions that affect their own future when growing up. Removing images to communicate Every child has the rights that should be given from birth as human beings, rights that should be respected until the time when he can make a decision. The right that parents have to post pictures of their children on social media. That image will last forever online. At the same time, on the other side is love and goodwill to have a memorable photo to record. Therefore, It's an issue worth reviewing. Controversies and challenges in today's world.

Keywords: Children's Rights, Sharenting, Right of Protection

Panel C 2: ห้องฝ้ายคำ

หัวข้อ: พื้นที่ยกเว้น / พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์
เวลา: 13.00 - 14.00
ผู้วิจารณ์: ชัยพงษ์ สำเนียง
ผู้ดำเนินรายการ: โศภิต ชีวะพานิชย์

ปรียาภรณ์ ชันกำเหนิด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ pkhankumnerd@gmail.com	พหุนิยมทางกฎหมายในพื้นที่พักพิงชั่วคราว
ดร.ณศ เณอหมื่อ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ nitikorn.n@cmu.ac.th	จากศาลมณฑลพายัพ สู่อาคารศาลจังหวัดเชียงใหม่ : สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่เปลี่ยนไป

พหุนิยมทางกฎหมายในพื้นที่พักพิงชั่วคราว
Legal Pluralism in the Temporary Shelter
ปรียาภรณ์ ชื่นกำเหนิด

บทคัดย่อ

รัฐไทยได้จัดให้มีพื้นที่พักพิงชั่วคราวผู้หนีภัยจากการสู้รบ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ผู้ลี้ภัยจากประเทศเมียนมา และยังคงอยู่มานานกว่า 30 ปี พื้นที่พักพิงชั่วคราวจึงถูกประกอบสร้างให้เป็นพื้นที่ที่อยู่ในสภาวะยกเว้นผ่านนโยบายและระเบียบต่าง ๆ ที่นำมาบังคับใช้เหนือพื้นที่และรูปแบบการบริหารจัดการที่มีลักษณะเฉพาะตัว รวมถึงการมีรูปแบบของระบบยุติธรรม 2 ระบบในพื้นที่ บทความนี้เสนอเห็นถึงการมีระเบียบกฎหมายมากกว่า 1 ชุดถูกใช้ในชุมชนผู้หนีภัย อันสะท้อนลักษณะของพหุนิยมทางกฎหมาย การปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจของสถาบันต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ผู้นำชุมชน ภายใต้รูปแบบการอำนวยความสะดวกที่เกิดขึ้นในพื้นที่พักพิงชั่วคราว ที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมตามกฎหมายไทยในรูปแบบปกติก็อาจเกิดขึ้นได้ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว ในขณะที่กฎระเบียบของชุมชนภายใต้กระบวนการยุติธรรมของพื้นที่พักพิงชั่วคราวก็จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับพลวัตของพื้นที่

คำสำคัญ: สภาวะยกเว้น กระบวนการยุติธรรม พหุนิยมทางกฎหมาย ผู้ลี้ภัย พื้นที่พักพิงชั่วคราว

Abstract

The Thai government has established the temporary shelters to serve Myanmar refugees. The temporary shelters have been existing in Thailand for 30 years. The temporary shelters' state of exception occurs from specific policies and regulation that the Thai government has applied over the temporary shelters which creates uniqueness of administrative system including having 2 justice system in the area. This article aims to present the legal pluralism in the temporary shelters which have more than one legal order in one space and power relations of stakeholders under justice system including Thai authorities, humanitarian aid organization, community leader. The normal justice system can't be implemented due to power relations. In the meantime, the amendment of community regulations is needed for better response to the context changes.

Keywords: State of Exception, Justice System, Legal Pluralism, Refugee, Temporary Shelter

จากศาลมณฑลพายัพ สู่อาคารศาลจังหวัดเชียงใหม่ : สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่เปลี่ยนไป

From the Payap District Court to the Chiang Mai Provincial Court Building: Changing Architecture and Art

ดร.ณยศ เหมอหมื่อ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิยามความหมายของ “ศาล” กับสถาปัตยกรรม ประติมากรรมและศิลปกรรมของอาคารศาล เพื่อตอบคำถามว่าโลกทางสุนทรียภาพ มีความสัมพันธ์กับและสร้างความรู้สึกร้อย่างไร ต่อผู้เข้ามาปฏิสังสรรค์ในพื้นที่ศาล และส่งผลต่อ “ภาพความยุติธรรม”(image of justice) ของศาล อย่างไรก็ตามโดยผู้เขียนมุ่งเน้น การศึกษาที่อาคารศาลจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นพื้นที่สำคัญมีประวัติศาสตร์ตั้งแต่ครั้งยังเป็นล้านนากระทั่งผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสยาม

ข้อสันนิษฐานเบื้องต้นพบว่านอกเหนือจากตัวบทกฎหมายแล้ว ยังมีวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้หรือสัมผัส เกี่ยวกับความยุติธรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้สอยอาคารศาลด้วย ความสัมพันธ์ของรัฐที่มีลักษณะของการรวมศูนย์จากรัฐ ส่วนกลาง อยู่ภายใต้กระแสลัทธิชาตินิยมมาโดยตลอด ทำให้พื้นที่อาคารศาล สถาปัตยกรรม และศิลปกรรมของศาลต่างถูก ออกแบบเพื่อให้เป็นพื้นที่ที่ผู้ใช้สถานที่ต้องแสดงความเคารพ และเกรงกลัวต่อพื้นที่ผ่านมิติที่ซ่อนอยู่ในพื้นที่คือมิติด้านลำดับ ศักดิ์ของผู้ใช้สอยในอาคารศาล ที่ถูกกำหนดด้วยฐานะทางสังคมดังที่เห็นได้จากหลากหลายจุด

คำสำคัญ: สถาปัตยกรรม ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ประวัติศาสตร์ศาล ท้องถิ่น รัฐส่วนกลาง

Abstract

The purpose of this study was to study the relationship between the definition of “court” and architecture. Sculpture and art of the court building to answer the question that the aesthetic world How it relates to and creates feelings towards those who interact in the court area and how it affects the “image of justice” of the court. The author focuses on the study at the Chiang Mai courthouse. Because it is an important area with a history from the time of Lanna until being annexed as part of the Siamese state.

The preliminary assumption found that in addition to the law. There are also other cultures that affect the perception or experience of justice and the behavior of courthouse occupants. State relations that are centralized from the central state has always been under the tide of nationalism as a result, the court building area, the architecture and art of the court are designed to be areas where the users of the venue must show their respect. And afraid of the area through the hidden dimensions within the area, the hierarchical dimension of the people in the court building which is defined by social status as can be seen from various points

Keywords: Architecture, Chiang Mai Provincial Court, Court History, Local Government, Central State

Panel C 3: ห้องฝ้ายคำ

หัวข้อ: สุนทรียะเชิงอำนาจ อำนาจเชิงสุนทรียะ
เวลา: 14.00 - 15.00
ผู้วิจารณ์: ทศนัย เศรษฐเสรี
ผู้ดำเนินรายการ: ศรัณย์ พิมพังาม

phanuphong_c@cmu.ac.th	ศิลปะและการตีความ : การปฏิเสฐานสร้างสรรค์ และขอบเขตแห่งเสรีภาพในการแสดงออก
Boonsookjai@gmail.com	ภารกิจของรัฐทางจิตวิญญาณและสุนทรียะ

ศิลปะและการตีความ : การปฏิเสธงานสร้างสรรค์และขอบเขตแห่งเสรีภาพในการแสดงออก
Art and Interpretation: Denial of Creativity and the Boundaries of Freedom of Expression

ภาณุพงศ์ จือเหลียง

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้เปลี่ยนโลกจากสังคมอุตสาหกรรมไปสู่สังคมสารสนเทศและความรู้และเชื่อมต่อผู้คนเข้าหากัน ในปัจจุบัน เทคโนโลยีได้เปลี่ยนศูนย์กลางของสินค้าได้เปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบ 'งานทางปัญญา' ที่มุ่งเน้นการผลิตความรู้ และส่งต่อความรู้สู่สังคม ดังนั้น การสื่อสารในประเด็นต่าง ๆ จึงไม่ได้เกิดจากผู้ที่อยู่นอกเหนือสังคมอีกต่อไป แต่เกิดขึ้นร่วมกันจากสังคมในการรับรู้จากการบริโภคและชีวิตประจำวัน การกระจายตัวของอำนาจผลิตไปยังชีวิตประจำวันของผู้คนนี้ได้ส่งให้เกณฑ์ชี้วัดมูลค่าในข้อมูลและการแสดงออกต่าง ๆ ได้เปลี่ยนไป ดังนั้น จึงอาจเป็นเรื่องล้าสมัย หากวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ภายใต้คุณค่าของวัฒนธรรมในแง่ที่ยึดโยงอยู่กับเชื้อชาติ ภาษา และศาสนา เนื่องมาจากกระบวนการโลกาภิวัตน์ที่เชื่อมต่อโลกเข้าด้วยกันและเกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมขึ้นมากมาย มีการหยิบยืมวัฒนธรรมระหว่างกันมาปรับใช้ และสังคมประชาธิปไตยนั้นยอมรับในความหลากหลาย และมีการรับรองเสรีภาพในการแสดงออก การแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์ผลงานจึงสมควรที่จะได้รับการยอมรับและการคุ้มครอง เพื่อสร้างพื้นที่ในการแบ่งปันความหมายร่วมกันของสังคม แต่เมื่อเกิดกระบวนการผลิตงานสร้างสรรค์ขึ้น กฎหมายลิขสิทธิ์คุ้มครองเฉพาะแต่ข้อมูลที่แสดงออกมาในลักษณะที่เป็นงานสร้างสรรค์ ซึ่งหมายถึงการเรียบเรียงข้อมูลและความเป็นต้นฉบับการสร้างสรรค์ แต่กฎหมายลิขสิทธิ์ไม่คุ้มครองไปถึงตัวข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในงานนั้น ๆ ดังนั้นแม้เจ้าของลิขสิทธิ์จะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับข้อมูล แต่ตัวข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในงานนั้นจะไม่ได้ถูกคุ้มครองไปด้วย ในแง่นี้ งานสร้างสรรค์จึงสามารถถูกตีความและปิดกั้น (censor) ทั้งโดยรัฐ, องค์กรเอกชน, ตลอดจนเป็นการเซนเซอร์จากตัวผู้ผลิตงานสร้างสรรค์นั่นเอง

ในงานศึกษาชิ้นนี้ มุ่งที่จะศึกษางานสร้างสรรค์ที่ใช้พื้นที่ของการแสดงออก ผ่านมโนทัศน์ “การแบ่งแยกการรับรู้” (the partition of the sensible) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานที่มีเนื้อหาพาดพิงการเมือง ที่มีโอกาสที่จะเกิดการตีความและการให้คุณค่าในงานสร้างสรรค์โดยกระบวนการพิจารณาคติของศาล โดยขอบเขตของเสรีภาพในการแสดงออกก็มีแนวคิดในทางกฎหมายที่หลากหลาย แตกต่างกันไปด้วย ทฤษฎี แนวคิด และปรัชญา รวมไปถึงคำพิพากษาของศาลที่เป็นไปตามบริบทของกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ ที่มีข้อความคิดที่แตกต่างออกไป บทความฉบับนี้เป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้นเท่านั้น

คำสำคัญภาษาไทย: คุณค่าในงานสร้างสรรค์, การปิดกั้นการเผยแพร่่างานสร้างสรรค์, เสรีภาพในการแสดงออก, ขอบเขตแห่งเสรีภาพในการแสดงออก, เส้นแบ่งความรู้

Abstract

Digital transformation has turned the world from an industrial society into an information and knowledge society and connected people. Nowadays, the main commodities are transformed into

"intellectual work" which aims at raising awareness and transmitting sensitivity to the authors. This fragmentation of productive informational power in people's daily lives has led to a shift in the monetary value indicators of data and validity in creations and expressions. Thus, communication on different subjects no longer originates from the excluded or outcast but can be shaped by the society in its perception of consumption and everyday life.

As such, they can become obsolete if creative works are analyzed through the lens of cultural values in terms of race, language, and religion. This is because of the process of globalization that links the world and leads to a lively cultural exchange. People borrow each other's culture for adaptation, democratic societies embrace diversity, and freedom of expression is guaranteed.

Expression through creativity deserves to be acknowledged and protected and creates space for sharing the common sense of society. But when creative production takes place, copyright only protects information that is expressed as creative work. This means that information and creative originality should be published or edited solely by creators. Copyright does not protect information or facts concerning the sense contained in the work. Even if the copyright holder has the exclusive right to reproduce, modify or publicly distribute the work as information. But the actual information and essences that appears to work, are not protected.

In this sense, creative works may be interpreted and censored by governments and non-governmental organizations, as well as by creative producers themselves.

This study aims to examine creative works that utilize the space of freedom of expression, especially in the case of politically relevant works. Through the concept of "the partition of the sensible" by Jacques Rancière.

With free expression, there are various legal concepts. With theories, concepts, and philosophies, including court decisions based on the context of specific laws with different ideas, This article is only a preliminary study.

Keywords: Validity in Creative Work, Censorship, Freedom of Expression, Boundaries of Freedom of Expression, Line of Flight

ภารกิจของรัฐทางจิตวิญญาณและสุนทรียะ

บุญชนัญญา สุขเสมอ

สุพิชญา กัณกา

บทคัดย่อ

ภารกิจของรัฐเป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนความสำคัญของการเกิดขึ้นของรัฐ แม้ว่าการบ่งชี้ความเป็นรัฐจะดำรงอยู่ภายใต้ข้อความคิดองค์ประกอบของความเป็นรัฐ ที่ประกอบด้วยประชากร ดินแดน และอำนาจอธิปไตย หรือในบางข้อความคิดหรือความเห็นทางวิชาการได้ขยายความไปถึงการมีองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้วยเช่นกัน เพราะหากพิจารณาถึงการดำรงอยู่อย่างแท้จริงของการมีรัฐ ย่อมต้องเป็นไปเพื่อการทำภารกิจของรัฐอันเป็นจัดทำบริการแก่ประชาชนผู้เป็นพลเมืองของรัฐ

ความสำคัญที่เป็นภารกิจของรัฐ ในทางทฤษฎีแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ภารกิจของรัฐอันเป็นภารกิจหลัก ที่มีความสำคัญถึงระดับบ่งชี้ถึงการดำรงอยู่ของรัฐ เป็นภารกิจที่รัฐจะต้องรับหน้าที่ปฏิบัติการให้เกิดขึ้นและดำรงอยู่เป็นนิจนิรันดร์ โดยมากมักมีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของรัฐเป็นสำคัญ ขณะที่ภารกิจของรัฐอันเป็นภารกิจลำดับรอง เกิดขึ้นตามมากับภารกิจหลักของรัฐด้วยเช่นกัน ภารกิจรัฐลำดับรอง มุ่งสร้างเสริมความสะอาดกสบายให้แก่พลเมืองของรัฐ ส่งเสริมภาพลักษณ์และความยอมรับนับถือให้แก่รัฐ ในอีกด้านหนึ่งภารกิจลำดับรองนี้ยังช่วยเสริมต่อภารกิจหลักของรัฐให้ครบถ้วนบริบูรณ์มากขึ้นด้วยเช่นกัน

จิตวิญญาณ ความเชื่อ คติชนและความสุนทรียะ ได้ปรากฏตัวขึ้นในสังคมก่อนการเกิดขึ้นของแนวความคิดเกี่ยวกับรัฐสมัยใหม่ เมื่อพิจารณาในทางแนวคิดทางนิติปรัชญาบรรดาความคิด จิตวิญญาณ คติชน ความสุนทรียะ รวมถึงศาสนา (แปลว่าความเชื่อ) ได้เกิดขึ้นมาพร้อมกับการก่อตั้งของสังคมมนุษย์และมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ แม้ภายหลังจะก่อกำเนิดรัฐสมัยใหม่ แต่ทว่าความเป็นจิตวิญญาณ คติชน ความสุนทรียะและศาสนา ยังคงดำรงอยู่มีอิทธิพลต่อความคิดในรัฐสมัยใหม่อยู่เสมอและควบคู่กันไปดุจการเกิดขึ้นของแสงกับเงา ขณะเดียวกันนักคิดทางนิติปรัชญาหลายคนได้นำเสนอความคิดซึ่งบ่งชี้ว่ากฎหมายมีความสัมพันธ์กับจิตวิญญาณและความสุนทรียะ อาทิ ซาวิญญี่ (Savigny) ผู้ให้กำเนิดสำนักประวัติศาสตร์ที่บ่งชี้ว่า กฎหมายเป็นจิตวิญญาณของประชาชาติ การเกิดขึ้นของกฎหมายเป็นผลจากการตกผลึกของวิถีปฏิบัติจารีต จิตวิญญาณอันนำไปสู่กฎหมาย หรือความคิดของมงเตสกีเออ (Montesquieu) ในเชิงสังคมวิทยากฎหมาย ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า บรรดาภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ มีผลต่อการปรุงแต่งกฎหมายทั้งสิ้น

ความเกี่ยวข้องกับรัฐของจิตวิญญาณและสุนทรียะส่งอิทธิพลถึงระดับที่รัฐยอมรับเอามาเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของรัฐ ทั้งในรูปแบบภารกิจหลักและภารกิจลำดับรอง กล่าวคือ ในการสร้างความมั่นคงของรัฐ รัฐจำเป็นต้องใช้จิตวิญญาณเข้าสร้างความยอมรับนับถือ โดยเฉพาะความเป็นชาติ ที่สร้างความยอมรับนับถือให้แก่พลเมือง อาจผ่านเครื่องมือทางประวัติศาสตร์ ศาสนา คติชน ฯลฯ ในขณะที่ภารกิจลำดับรอง รัฐจะต้องจัดตั้งหน่วยงานเข้ามาทำภารกิจในการอุดหนุนส่งเสริมทางจิตวิญญาณและความสุนทรียะ ดังปรากฏในประเทศไทยที่มีการจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งทำหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐเข้าไปบริหารจัดการและจัดทำบริการทางจิตวิญญาณและสุนทรียะ

ภารกิจของรัฐทางจิตวิญญาณและสุนทรียะอาจพิจารณาแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มที่เป็นหน้าที่ของรัฐต่อจิตวิญญาณและสุนทรียะ ซึ่งรัฐยอมรับหน้าที่เข้ามากำกับควบคุมให้เป็นไปตามแบบแผนของรัฐ ดังที่ปรากฏในรูปแบบรัฐศาสนา กึ่งศาสนา หรือแม้แต่ไม่มีศาสนาของรัฐ แต่จิตวิญญาณและสุนทรียะยังคงมีบทบาทต่อรัฐในรูปแบบอื่น ทั้งทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภาษา คติชน หรืออื่นในทางสังคมศาสตร์รวมถึงมนุษยศาสตร์ด้วยเช่นกัน ซึ่งรัฐจะทำหน้าที่กำกับควบคุมให้เป็นไปตามแบบแผนของรัฐต้องการ รวมถึงอาจกำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีผู้ล่วงเกินต่อแบบแผนทางจิตวิญญาณและสุนทรียะของรัฐด้วย จึงเป็นการใช้อำนาจมหาชนของรัฐ เป็นความสัมพันธ์ทางกฎหมายมหาชนที่รัฐเป็นผู้กำหนดการดำรงอยู่ รูปแบบและความเป็นไปของจิตวิญญาณและสุนทรียะดังกล่าวด้วย ภารกิจของรัฐในกลุ่มสองคือสิทธิและเสรีภาพทางจิตวิญญาณและสุนทรียะ เป็นส่วนที่รัฐจะไม่เข้าไปบังคับควบคุมโดยตรง หากแต่ทำหน้าที่ของผู้อำนาจดูแลให้เป็นไปตามกติกาหลักของรัฐ คือความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ส่วนรูปแบบ การเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และความเป็นไปทางจิตวิญญาณและสุนทรียะนั้น ย่อมเป็นไปตามสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชน ซึ่งปราศจากการแทรกแซงจากรัฐ จึงเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางกฎหมายเอกชน

ดังที่กล่าวมาจึงพิจารณาได้ว่าภารกิจของรัฐทางจิตวิญญาณและสุนทรียะ มีบทบาทและความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของรัฐ ด้วยเป็นเรื่องอันเกี่ยวข้องกับมโนสำนึกของปัจเจกชนผู้เป็นสมาชิกของรัฐ และรัฐจะดำรงอยู่ได้ก็แต่ความยอมรับนับถือของประชาชน จึงเป็นความสำคัญที่จะต้องพิจารณารูปแบบ วิธีการ และความเป็นไปของภารกิจของรัฐทางจิตวิญญาณและสุนทรียะ ของแต่ละรัฐให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในที่สุด

คำสำคัญ : ภารกิจของรัฐ, จิตวิญญาณ, สุนทรียะ

Abstract

Function of State was an important part that reflected the establish the state. Although the signification of state exist under the constituent elements of state, consists population, territory and sovereignty or in some academic thinking, it could to has an organization. The who had use sovereignty too. Because considering the true existence of state had to carry out function of state, which was the provision of serviced to people who was citizens of the state.

That important function of state in theoretically, it could be divided into two types. Event calendar was a calendar's main events that was important to the extent which they need to be recorded. They were function of state had to undertake to made it happened and exist forever. Most of them were related to the stability and order of the state. While the function of state, which was a secondary mission happened along with the main function of state as well. Secondary function of state aims to enhancing convenience for citizens of the state. Promote images and respect of the state on the other hand, this secondary mission also complements the primary function of state to be more completed as well.

Spirituality, Belief, Folklore and Aesthetics, it appeared in society before the emergence of the modern state. When considering in forensic philosophical concepts, all ideas, spirituality, that appeared in society before the emergence of the concept of the modern state. When considering in forensic philosophical concepts, all ideas, spirituality, folklore, aesthetics. Including religion (meaning belief) arose with the formation of human society and influenced human life. Even after the birth of a modern state but spirituality, folklore, aesthetics and religion. It had always existed and influenced the idea of the modern state, and concurrently, like the emergence of light and shadow. At the same time, many forensic thinkers' ideas indicating that law was related to spirituality and aesthetics. Such as Savigny who had establisher of the Lengel's school history, which indicates that law the soul of nations. The emergence of law was the result of the practices' crystallization, customs and spirits that lead to law or some idea of Montesquieu in the sociology of law which can be concluded that social geography, geography, all affect the formulation of the law.

Its involvement with spiritual and aesthetic state influences to such an extent that the state accepts it as part of its mission. Both in the form of a main mission and a secondary mission. That was in the builder state security. The government must use spirit to created acceptance and respect, especially nationality that created respect for citizens may be through historical tools, religion, folklore, etc. Which acted in exercising power's government to manage and provide spiritual and aesthetic services. The spiritual's mission and aesthetic of state may be considered to be divided into two groups, The group that was a function of state to spirituality and aesthetics. So, the government accepts the mission supervise and control according to the pattern of the state as it appears in the form of state religion, semi-religious or even no state religion. But spirituality and aesthetics still play a role in the state in other ways. Whether it's history, archeology, language, folklore or anything else in the social sciences, including the humanities as well. Which the government will act as a regulator control according to the planed that the government wanted penalties may also be imposed in the case of violations of the state spiritual and aesthetic norms. Therefore, it is the use of public power of the state. It was a public legal relationship whose existence was dictated by the government. Forms and Possibilities of Spirituality and Aesthetics but the mission of the second group of state is spiritual and aesthetic rights and freedoms. It was the part that the government will not directly enforce and control. But the duty of the supervisor was in accordance with the main rules of the government. Orderly and well-continued, then part of the pattern of the proceedings. Source and welcome to the spirit and perhaps according to the rights and ransom of the individual, incorporating running from the state as a form of relations.

การประชุมนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3 หัวข้อ “ทบทวน / ถกเถียง / ทำทาย : นิติศาสตร์ในห้วงยามของความเปลี่ยนแปลง”
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ณ Green Nimman CMU Residence จังหวัดเชียงใหม่

As mentioned above, it could be considered that the mission of the spiritual and aesthetic state had a role and importance to the existence of the state as it relates to the conscience of the individual members of the state and the state could only exist with the respect and respect of the people. It was therefore important to consider the form, method, and feasibility of the mission of the spiritual and aesthetic state of each state to fully understand.

Keywords : Function of State, Spirituality, Aesthetics

Panel C 4: ห้องฝ้ายคำ

หัวข้อ: ระบบเศรษฐกิจในสังคมดิจิทัล
เวลา: 15.00 - 16.00
ผู้วิจารณ์: อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์
ผู้ดำเนินรายการ: ศรัณย์ พิมพังาม

ทศพล ทรรศนกุลพันธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ tossapon.t@cmu.ac.th	นิติกระบวนการต่อเศรษฐกิจแบ่งปันและสังคมดิจิทัลไทย
เขมภัทร ทฤษฎีคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย k.trisadikoon@gmail.com	ความอีหลักอีเหลือของระบบเศรษฐกิจภายใต้กรอบ รัฐธรรมนูญไทย

นิติกระบวนทัศน์ต่อเศรษฐกิจแบ่งปันและสังคมดิจิทัลไทย

Legal Perspective on Thailand Sharing Economy and Digital Society

ทศพล ทรรศนกุลพันธ์

บทคัดย่อ

ยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในการเข้าร่วมตลาดดิจิทัลที่มีเข้มข้นของกิจกรรมข้ามพรมแดนตลอดเวลา เพื่อแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการบังคับใช้กฎหมายขยายไปเหนือหลักเขตอำนาจศาลเหนือดินแดนของตนแบบเก่า เมื่อต้องกำกับกิจกรรมของบรรษัทข้ามชาติที่อยู่ในบังคับของกฎหมายรัฐอื่นซึ่งมีบรรทัดฐานในหลายประเด็นแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะการสถาปนาความสัมพันธ์แบบทวิภาคี พหุภาคี หลายฝ่าย หรือแบบการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ เพื่อแสวงหาจุดเกาะเกี่ยวในการระงับข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีเมื่อมีประเด็นข้ามชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อบรรษัทข้ามชาติเจ้าของแพลตฟอร์มคือผู้ได้ประโยชน์จากการเป็นตัวกลางให้บริการกระจายสินค้าและบริการ จึงต้องกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการแบ่งปันผลประโยชน์ย้อนกลับมาคืนแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจดิจิทัลไทย แนวทางสร้างฐานภาษีจากตลาดดิจิทัลเข้าสู่ระบบงบประมาณแผ่นดินของรัฐเพื่อนำมาจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการของประชาชน

คำสำคัญ: เศรษฐกิจแบ่งปัน, สิทธิแรงงาน, ทรัพย์สิน, ตลาดอิเล็กทรอนิกส์, สังคมดิจิทัล

Abstracts

The Strategy of Thailand Digital Economy must be based on the fact that digital data have become a political and economic capital, including for value creation, decision-making, innovation and production which Thai policy makers may confronting numerous challenges. The process of collecting, aggregating and analyzing data for the purpose of successful operation is nothing new for companies. Among the most important agenda is how to share the economic value of data to provide a solid evidence base for policymaking. This research brings clarity about what is meant by the term “digital data” in the context of efforts to conceptualize and share the value of data from a legal perspective. The research also concentrates why sharing the value of digital data is increasingly vital, identifies the conceptual and legal measurement challenges faced, and catalogues various innovative initiatives underway across sectors in the context of the upcoming revision of the Distributing System for national benefits and beyond.

Keywords: Sharing Economy, Labour Rights, Property, E-Market, Digital Society

ความอึดอัดของระบบเศรษฐกิจภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญไทย
The Awkwardness of the Economic System Under the Thai Constitutional

เชมภัทร ทฤษฎีคุณ

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญเป็นเอกสารสำคัญทั้งในทางการเมือง ทางกฎหมาย และทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ในแง่หนึ่งรัฐธรรมนูญมีสถานะเป็นตราสารทางการเมืองที่กำหนดรูปของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐและความสัมพันธ์ทางสิทธิหน้าที่ระหว่างรัฐกับประชาชน ในอีกแง่หนึ่งรัฐธรรมนูญก็ทำหน้าที่เป็นสถาบันกำหนดกติกาสังคม โดยไม่ได้มีสถานะเป็นเพียงสถาบันธรรมดา ทว่า รัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็นอภิมาตฐานที่กำหนดสถาบันอื่น ๆ และเป็นบรรทัดฐานในการตีความและกำหนดกรอบของสถาบันอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจ รัฐธรรมนูญมีส่วนในการกำหนดกติกาทางเศรษฐกิจภายในของรัฐผ่านอุดมการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ

ที่ผ่านมาในอดีตรัฐธรรมนูญของประเทศไทยจะตราบทบัญญัติที่กำหนดเจตนารมณ์ที่สะท้อนอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจของรัฐ โดยกำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมและเป็นธรรมโดยกลไกตลาด ซึ่งสะท้อนนัยของอุดมการณ์เศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ทว่า ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งได้มีการปรับเปลี่ยนอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจของรัฐเสียใหม่ โดยเปลี่ยนมาให้ความสำคัญกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ หลักการเศรษฐกิจพอเพียงนั้นขาดความชัดเจน รวมถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นไม่อาจระบุได้ว่า รัฐควรจะมีการดำเนินการทางเศรษฐกิจไปในทิศทางใด สภาพดังกล่าวจึงทำให้ในการดำเนินนโยบายของรัฐในทางเศรษฐกิจมีปัญหาตามมา

บทความนี้มุ่งศึกษาบทบัญญัติเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมุมมองทางกฎหมายและเศรษฐศาสตร์สถาบัน เพื่ออธิบายปัญหาความไม่ชัดเจนดังกล่าวของรัฐธรรมนูญจะส่งผลต่อการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจอย่างไร

คำสำคัญ: รัฐธรรมนูญ, เศรษฐศาสตร์สถาบัน, เศรษฐกิจพอเพียง, แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

Abstract

The political, legal, and economic significance of the Constitution of the Kingdom of Thailand derives from its status as a political instrument determining the form of the state as well as relationships between organizations using state powers and the rights and duties of the state and citizens. The Constitution is also a super-institution setting societal rules by defining other institutions, especially economic ones, as a basis for interpreting and framing them. It contributes to internal state economic rules by endorsing political and economic ideologies.

Previous constitutions in Thailand often expressed intentions reflecting state economic ideology by supporting a fair, liberal economic system through market mechanisms. These express implications of liberal economic ideology. However, a significant turning point was provisioned in the Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2560 (2017). These changed the evolving state’s economic ideology by focusing on the sufficiency economy philosophy. Yet the sufficiency economy principle lacks clarity on what direction the state should operate economically. These ambiguities caused problems in implementing government economic policy.

This article examines ideological, economic provisions of the present Constitution from legal and institutional economic perspectives to explain how constitutional ambiguities affect state economic policy.

Keywords: Constitution, Institutional Economics, Sufficiency Economy, Basic State Policy

Panel D 1: ห้องบัวตอง

หัวข้อ: ทะลุตาชั่ง
เวลา: 10.30 - 12.00
ผู้วิจารณ์: นพพล อาชามาส
ผู้ดำเนินรายการ: ศักดิ์ชาย จินะวงศ์

สรชา สุเมธวานิชย์ นักวิจัยอิสระ sorracha.nn@gmail.com	พนักงานสอบสวน ผู้กำกับ ความยุติธรรม
ภาสกร ฐีนาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Passakorn.2131@gmail.com	“ทუნ” และ “สิ่งที่ต้องจ่าย” ในการเข้าถึงความ ยุติธรรมของประชาชน กรณีเอาผิดกับเจ้าหน้าที่รัฐผู้ ก่อความรุนแรง
อาลีนา วงศ์นุ้ย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ Leena-nina@hotmail.com วัชรารกรณ์ ถมจ่อหอ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ watcharakorn.thom@vru.ac.th	ปัญหาการชันสูตรพลิกศพมุสลิม บทสะท้อน ความสำคัญต่อสังคม

พนักงานสอบสวน ผู้กำกับ ความยุติธรรม

Inspector, Director and Justice

สรชา สุขเมธวานิชย์

บทคัดย่อ

เป็นที่รู้กันดีในหมู่นักนิติศาสตร์ไทยว่า การต่อสู้คดีในศาลไทยนั้นเป็นระบบกล่าวหา กล่าวคือ เป็นระบบที่ปล่อยให้คู่ความในคดีเป็นฝ่ายหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ต่อสู้กันเอง โดยในคดีอาญาโจทก์จะต้องหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ให้ศาลเชื่อจนสิ้นสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามที่ฟ้องจริง ซึ่งสิ่งที่ศาลใช้ในการตัดสินคดีก็คือพยานหลักฐานที่คู่ความทั้งสองฝ่ายได้ยกขึ้นมาต่อสู้คดีกันในศาลนั่นเอง พยานหลักฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ศาลจะใช้ในการพิจารณาว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามที่ถูกฟ้องจริงหรือไม่ ซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการค้นหาพยานหลักฐานคือ พนักงานสอบสวน ที่นอกจากจะมีอำนาจในการค้นหาพยานหลักฐานแล้ว พนักงานสอบสวนยังมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจคัดเลือกพยานหลักฐานเข้าสู่สำนวนคดีอันเป็นสิ่งที่ใช้รวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ที่ใช้ในการยืนยันความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลยผู้ถูกกล่าวหาได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าพนักงานสอบสวนเป็นเจ้าของพนักงานกึ่งตุลาการที่นอกจากจะสามารถค้นหาพยานหลักฐานที่ใช้ในการยืนยันได้ว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามที่ถูกฟ้องจริงหรือไม่แล้ว ยังสามารถกำหนดความร้ายแรงของข้อหาและโทษที่จำเลยจะได้รับผ่านการใช้ดุลยพินิจในการคัดเลือกพยานหลักฐานที่จะนำไปใส่ไว้ในสำนวนคดีได้อีกด้วย เพราะหากพยานหลักฐานใดที่ไม่ถูกนำมาเข้าไปใส่ไว้ในสำนวน แน่แน่นอนว่าย่อมไม่มีผู้ใดล่วงรู้ และพยานหลักฐานเหล่านั้นย่อมหายไปตลอดกาล

จากสิ่งที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าพนักงานสอบสวนเป็นต้นธารของกระบวนการยุติธรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่ในความเป็นจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนกลับมีปัญหาและอุปสรรคมากมายที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้สามารถบรรลุเป้าหมายสำคัญอย่างความยุติธรรมได้ ซึ่งอุปสรรคในการทำงานของพนักงานสอบสวนนั้นมีหลากหลายสาเหตุด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ หนึ่ง กรอบระยะเวลาในการทำงานที่ถึงแม้กฎหมายสำคัญที่ใช้ในการกำกับการทำงาน ของพนักงานสอบสวนอย่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะไม่ได้จำกัดกรอบเวลาการคดีในแต่ละสำนวนเอาไว้ แต่ก็มีคำสั่งภายในที่ออกมาจำกัดเวลาในการทำงานของพนักงานสอบสวน โดยที่จะมีผู้บังคับบัญชาคอยควบคุม ดูแล และกำกับการทำงานอยู่ตลอดเวลา สอง ค่าใช้จ่ายในการทำงาน พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องออกค่าใช้จ่ายในการทำคดีเอง แม้กระทั่งค่ากระดาษที่ใช้ในการทำสำนวน ค่าน้ำมันรถ หรือแม้กระทั่งค่าเช่าเครื่องถ่ายเอกสารเองเนื่องจากงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ความก้าวหน้าในที่ทำงาน ที่ความสามารถในการรวบรวมพยานหลักฐานหรือการทำสำนวนคดีไม่ได้ส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเท่ากับการวิ่งเต้นและเส้นสาย สี่ ปริมาณงานที่ไม่สัมพันธ์กับปริมาณคน ที่เมื่อนำมาประกอบกับกรอบระยะเวลาในการทำงานตามคำสั่งภายในแล้วทำให้พนักงานสอบสวนแต่ละคนไม่มีเวลาพักผ่อนและไม่มีเวลาให้ครอบครัว ห้า ความเครียดจากการทำงาน นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ตามมา ทั้งปัญหาครอบครัว และปัญหาสุขภาพ และปัญหาอย่างสุดท้าย แต่เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด นั่นก็คือ ความยุติธรรมที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีจะได้รับ กล่าวคือพยานหลักฐานที่อาจหล่นหายไปและไม่ถูกนำมาเก็บรวบรวมไว้ในสำนวนคดีอันเนื่องมาจากอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน

พนักงานสอบสวน นอกจากนี้ ยังปฏิเสธไม่ได้ว่าด้วยระบบเหล่านี้ย่อมเสี่ยงต่อการก่อให้เกิดการแทรกแซงความยุติธรรมได้ง่าย เนื่องจากอุปสรรคต่างๆ ที่พนักงานสอบสวนต้องพบเจอแล้วแต่ไม่เอื้อต่อการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

บทความนี้จะพูดถึงปัญหาการใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมและคัดเลือกพยานหลักฐานเข้าสู่สำนวนคดีควบคู่ไปกับการศึกษากระบวนการทำงานของพนักงานสอบสวนผ่านการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวน ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการทำงานของพนักงานสอบสวนและข้อจำกัดต่างๆ ในการทำงาน ว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานหรือการใช้ดุลยพินิจในการคัดเลือกพยานหลักฐานเข้าสู่สำนวนคดีอย่างไร

คำสำคัญ : พนักงานสอบสวน ความยุติธรรม ตำรวจ การดำเนินคดีอาญา พยานหลักฐาน

Abstract

It had been already known among Thai jurists that the defense of cases in Thai courts is an allegation system. It is a system that allows parties in the case to find evidence to prove against each other. In a criminal case, the plaintiff must find evidence to make the court believes with no doubt that the defendant actually committed an offense as charged. Things the court uses to decide the case is the evidence that both parties have raised to fight the case in court itself. Evidence is therefore important for the court to use in determining whether the defendant has committed an offense as charged or not. The organization that has direct authority to search for evidence is inspector. They are not only search for evidence but also use discretion for selecting evidence into the case file, which is used to confirm the guilt or innocence of the accused defendant. Therefore, it can be said that the inspector is a quasi-judicial officer who be able to search for evidence used to confirm whether the defendant actually committed an offense as sued or not, they can also determine the severity of charge and punishment that the defendant will be received by using discretion for evidence selection into case record. If any evidence is not brought into the rhetoric. Of course, no one would ever know and those evidences will disappear forever.

As above-mentioned, Inspector are very important duty in justice process but in reality, there are many problems that can obstruct the performance of duties to achieve the important goals of justice. The obstacle of inspector's work has various causes. First of all, working time-frame. Although the Criminal Procedure Code has no time frame for each case but there is an internal order by commandant that has been issued to limit the time frame. They will supervise, control, manage the work at all times. Second, cost of work. Inquiry official need to pay for the case themselves. Even the cost of paper used for idioms, gas, or even renting a photocopier due to insufficient budget. Third, job promotion. Gathering evidence or investigating cases does not affect career progression as much as lobbying and connections. Fourth, work overload. Together with limit working-time frame, each inquiry official has no time to rest and no time for

their families. Fifth, stress that can lead to family problem and health problem For this reason, evidence may be lost and may not be collected into the case file so it is easily vulnerable to justice interference. Various obstacles that inspector met, are not conducive to the provision of justice to the people

This article discusses the problem of inspector's discretion in collecting and selecting evidence for the case together with studying the work process of inspector through interview. It will reflect the working conditions and various limitations of their work that affect performance or discretion in the selection of evidence to the case.

Keywords: Inspector, Justice, Police, Criminal prosecution, Evidence

“ทุน” และ “สิ่งที่ต้องจ่าย” ในการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชนกรณีเอาผิดกับเจ้าหน้าที่รัฐผู้ก่อความรุนแรง
Ordinary people's "capital" and "cost" in pursuing justice against violent governmental officials
ภาสกร ฐีนาง

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้ จะศึกษาในประเด็นเรื่อง “ทุน” และ “สิ่งที่ต้องจ่าย” ของประชาชนหรือสามัญชนที่มีสถานะเป็นเบี้ยล่างของโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมไทย เมื่อเผชิญปัญหาความรุนแรงและต้องการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ประชาชนต้องสะสมทุนอะไรบ้าง เพื่อให้ตนเองสามารถเข้าใกล้กับความยุติธรรม โดยนำแนวความคิดว่าด้วย “ทุน” ของปีแอร์ บูร์ดิเยอ มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์คดีที่ยกมาเป็นกรณีศึกษา พบว่า การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนต้องอาศัยการสะสมทุนจำนวนมาก และอาจต้องสูญเสียโอกาสหรือสิ่งที่ค่าทั้งหลายในชีวิต สำหรับระบบกฎหมายไทย การสร้างสถานภาพทางสังคม รวมถึงระบบเส้นสาย เพื่อยกระดับอำนาจของตนเองให้ทัดเทียมกับคู่กรณีที่เป็นคนในเครื่องแบบและมีทุนอยู่อย่างมหาศาลมาตั้งแต่ต้น เพราะโดยพื้นฐานแล้ว หลักความเสมอภาคกันต่อหน้ากฎหมายในรัฐไทย ยังคงถูกตั้งถามถึงความมีอยู่จริง และในความเป็นจริง ก็ราวกับว่า ความยุติธรรมจะบังเกิดได้เฉพาะผู้ที่มีสถานะสูงส่ง มีทุนทางเศรษฐกิจและบุญบารมีมากพอ

คำสำคัญ: ทุน, กระบวนการยุติธรรม, ความรุนแรง

Abstract

This article cites Pierre Bourdieu's concept of capital as its primary analytical framework to examine the costs and capital that ordinary people, whose social status is at a disadvantage position under the power structure of Thai society, must accumulate to be positioned in what they perceive as justice when dealing with issues of violence or getting involved in legal proceedings.

According to the examination of case studies, intense capital accumulation is required for ordinary people to access the process of judgement, which could result in losing opportunities or valuables in their lives. In the Thai judicial system, establishing social status and connections is crucial for increasing personal power in a way that is equitable to the opposing party, who is a public official and has been amassing wealth from the beginning. Since the existence of equality in Thai law is still debatable, it appears that justice is only reserved for upper social classes with sufficient financial capital and charisma.

Keywords: Capital, process of judgement, Violence

ปัญหาการชันสูตรพลิกศพมุสลิม บทสะท้อนความสำคัญต่อสังคม

The Problem of Muslim's Autopsy : The Reflection in Social Problem

อาลีนา วงศ์นุ้ย

วิชารากรณ์ ถมจ่อหอ

บทคัดย่อ

“การชันสูตรพลิกศพ” เป็นอีกกระบวนการหนึ่งทางนิติวิทยาศาสตร์ที่ทำให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานอันเป็นสิ่งสำคัญในการใช้พิสูจน์ความจริงในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและมีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากแต่ข้อจำกัดในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับศพของผู้นับถือศาสนาอิสลามที่มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับศพของศาสนาอิสลามที่ไม่ตรงกับข้อปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐว่าด้วยกระบวนการชันสูตรพลิกศพทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ศาสนาอิสลามกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดการศพไว้อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ จะต้องรีบจัดการศพ ห้ามเก็บศพไว้ โดยจะต้องจัดพิธีกรรมทางศาสนา (ละหมาดญะนาซะห์) และดำเนินการฝังศพภายใน 24 ชั่วโมงนับตั้งแต่เสียชีวิต ผู้ที่จัดการศพจะต้องเป็นเพศเดียวกันและศาสนาเดียวกันกับศพเท่านั้น ชาวมุสลิมไม่เห็นด้วยกับการผ่าชันสูตรพลิกศพ โดยมีมองว่าการใช้มีดผ่าไปที่ศพเปรียบเสมือนการทำร้ายร่างกายศพและทำลายศพให้เสียหายไปจากเดิมที่ควรจะเป็น ก่อให้เกิดความยากลำบากในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานและก่อให้เกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าพนักงานและประชาชนอยู่บ่อยครั้งเป็นอุปสรรคในการหาพยานหลักฐานอันจะนำมาซึ่งความยุติธรรม

คำสำคัญ: การชันสูตรพลิกศพมุสลิม กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หลักศาสนาอิสลาม

Abstract

An “autopsy” is a forensic process. The autopsy process for finding evidence is important to prove the truth of the death. The law provides for an autopsy and is stipulated in the Criminal Procedure Code. But there is a problem in the case of the remains of the Muslims. There are Islamic cremation practices that do not comply with state law on autopsies, causing problems in compliance with the law. Muslims have strict rules for handling funerals. The corpse must be dealt with urgently. Don't keep the corpse. Must organize religious ceremonies (Jhanazah Pray) and burial is carried out within 24 hours of death. The person handling the funeral must be of the same gender and Muslim religion as the funeral. Muslims disapprove of autopsy because they believe that using a knife to cut a corpse is like injuring and destroying it. The officials had a hard time doing their jobs and caused frequent clashes between the public officers and the Muslim. When an autopsy cannot be performed, it is problem to find evidence that will bring justice.

Keywords: Muslim’s Autopsy, Criminal Procedure Law, Religious Principles Islam

Panel D 2: ห้องบัวตอง

หัวข้อ: สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และนิติศาสตร์ไทย
เวลา: 13.00 - 14.30
ผู้วิจารณ์: สุมิตรชัย หัตถสาร
ผู้ดำเนินรายการ: นวพร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

วิชาลาลี คำบุญเรือง นักวิจัยอิสระ mydream.choo@gmail.com	เมื่อโลกร้อนทำหายตุลาการ
ดร.ณี ไพศาลพาณิชย์กุล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ liu.darunee@gmail.com กรรณก วัฒนภูมิ นักกฎหมาย kornkanok.wath@gmail.com	เมื่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนไปศาล : บทหนึ่ง
พิทักษ์ ศศิสุวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย pitak.sas@cr.ru.ac.th.	วิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตของไทย : จาก นิติศาสตร์ขนบเดิมสู่การเป็นนิติศาสตร์เพื่อสังคม

เมื่อโลกร้อนท้าทายตุลาการ

When the Global warming challenges the Judiciary.

วิมลลาภ คำบุญเรือง

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่อนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (the United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) 1992 จนถึงความตกลงปารีส (The Paris Agreement 2015) ทั่วโลกได้ตระหนักถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือสภาวะโลกร้อน ซึ่งตามความตกลงระหว่างประเทศส่งผลให้ประเทศสมาชิกต้องร่วมกันจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกในศตวรรษนี้ให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม และพยายามรักษาการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียส

สิ่งที่ตามมาจากความตกลงดังกล่าวก่อให้เกิดมาตรการต่าง ๆ เช่น การลดก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Adaptation) การให้ความสนับสนุนด้านการเงิน (Climate Finance) และกลไกอื่น ๆ ที่ประเทศภาคีจำเป็นต้องรับและปฏิบัติเพื่อช่วยกันไปสู่เป้าหมาย เช่น การออกนโยบายระดับชาติ กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องโลกร้อนถือเป็นเรื่องสาธารณะ ดังนั้น จึงไม่ใช่แต่เพียงหน้าที่ของรัฐฝ่ายเดียว หากแต่เป็นทุกภาคส่วนและพลเมืองทุกคนต้องสามารถมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดนโยบาย หรือกฎหมายที่สามารถส่งเสริมให้มนุษย์มีสิทธิที่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี (Rights to healthy environment)

ทั้งนี้ พบว่านับตั้งแต่ 2005 – 2022 มีจำนวนการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Litigations) ราว 2,002 คดี เฉพาะในทวีปเอเชียแปซิฟิกมีจำนวนคดี 28 คดีและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต การนำคดีโลกร้อนขึ้นสู่ศาลเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่พลเมืองและภาคประชาสังคมใช้เพื่อที่จะให้รัฐมีมาตรการและแก้ไขปัญหาโลกร้อน การเกิดขึ้นของคดีเช่นนี้จึงถือเป็นความท้าทายต่อสถาบันตุลาการ เนื่องจากสถาบันตุลาการเป็นองค์กรที่มีความเป็นอนุรักษ์นิยมสูงที่มักไม่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง แต่ก็ยังเป็นสถาบันที่มีอำนาจในการตีความกฎหมาย พิพากษา ทั้งการนำคดีโลกร้อนขึ้นสู่ศาลจึงส่งผลให้สถาบันตุลาการไม่อาจปฏิเสธและลอบตัวเหนือประเด็นโลกร้อนได้อีกต่อไป ขณะเดียวกันผลจากคำพิพากษาย่อมมีผลต่อการปกป้องคุ้มครอง รวมไปถึงริเริ่มให้มีการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อต่อสู้กับสภาวะโลกร้อน

ผลการศึกษา พบว่า คดีโลกร้อนเป็นคดีที่เชื่อมโยงกับสิทธิมนุษยชนอย่างแยกไม่ได้ ทั้งคดีโลกร้อนเป็นคดีที่มีความซับซ้อนอย่างมาก ขณะเดียวกันก็ยิ่งเชื่อมโยงกับหลักการระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตาม UNFCCC ความตกลงปารีส (Paris Agreement) หลักความยุติธรรมทางธรรมชาติ (Environmental Justice) ความเป็นธรรมทางสภาพภูมิอากาศ (Climate Justice) ความเป็นธรรมของคนรุ่นเดียวกันและคนรุ่นต่อไป (Intrageneration and intergeneration Justice) และสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี (Right to healthy environment) รวมถึงหลักการสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้พิพากษา จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อีกต่อไป เพราะไม่ว่าในเร็ววัน การพิจารณาคดีโลกร้อนก็จะมาเยือนห้องพิจารณาในสักวัน

คำสำคัญ: ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม, ความเป็นธรรมทางสภาพอากาศ, สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี, คดีโลกร้อน, ศาล

Abstract

From the United Nations Framework Convention on Climate Change (1992) to the Paris Agreement (2015), the issue of climate change or "global warming" was recognized all over the world. In these international agreements, all parties' states must meet the long-term temperature goal of keeping the rise in mean global temperature well below 2 °C above pre-industrial levels, preferably 1.5 °C.

Regarding those commitments, state parties have contributed measures such as mitigation, adaptation, and climate finance, among others. Each state has to implement and reach out for the goals. For example, the states have to contribute to national policy, law, and regulation that will solve and prevent climate change. However, the global warming issue is not only the responsibility of the state; it affects every sector and all citizens, which means everyone can participate in pushing for the climate change measures in the law that support the right to a healthy environment.

Meanwhile, between 2005 and 2022, there were approximately 2,002 cases of climate litigation, with Asia-Pacific having 28 cases and continuing to increase. Climate litigation was used by the citizen or civil society sector as a tool to activate the government to work on climate change measures and solve this issue. These kinds of cases will be challenges to the judicial system. But when we think of the judicial system, we think of a conservative institution that is slow to adapt to changing circumstances. However, judicial power is the power of interpretation and judgment. Furthermore, when climate litigation has been filed in court, the judge can't ignore the global warming issues. Otherwise, the court's decision can help protect the environment and create the opportunity to create laws, measures, and so on to combat global warming.

This article found that climate litigation was closely related to human rights. The case is also complicated. Meanwhile, they linked international climate change principles such as the UNFCCC, the Paris Agreement, environmental justice, climate justice, intragenerational and intergenerational justice, and the right to a healthy environment, as well as fundamental human rights, which are judicial importation tools. The judiciary will then have to explain everything to everyone, which will be impossible because climate change litigation will soon arrive in court.

Keywords: Environmental Justice, Climate Justice, Right to Health Environment, Global warming cases, Judiciary.

เมื่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนไปศาล : บทหนึ่ง

ดร.ณิ ไทศาลพาณิชย์กุล

บทคัดย่อ

นักปกป้องสิทธิมนุษยชน (Human Rights Defenders) เป็นถ้อยคำที่สังคมไทยแม้จะเคยได้ยิน แต่อาจยังไม่เข้าใจถึงความหมายและถูกมองด้วยสายตาที่หลากหลายความหมาย นักปกป้องสิทธิมนุษยชนไม่ใช่อาชีพ แต่เป็นบทบาทที่มุ่งส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ไม่ว่าจะทำงานเพียงลำพังหรือร่วมกับผู้อื่น การดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะนี้เองที่ส่งผลให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนต้องตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการคุกคามลักษณะต่างๆ รวมถึงการคุกคามโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ (Judicial harassment) บทความนี้ต้องการชวนผู้อ่านเริ่มต้นสำรวจมุมมองของกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผ่านการอ่านคำพิพากษาในหลากหลายคดีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน นักปกป้องสิทธิมนุษยชนต้องไปศาลทั้งในฐานะผู้ถูกฟ้อง (จำเลยทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา) และผู้ฟ้อง (โจทก์ในคดีแพ่ง หรือผู้ฟ้องคดีในคดีปกครอง) และยอมเป็นการรวบรัดเกินไปหากจะสรุปว่ากระบวนการยุติธรรมไทยไม่รู้จัก ไม่ยอมรับบทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ทั้งไม่ยุติบทสนทนาในหัวข้อนี้ เพียงเพราะมีใครสักคนเอ่ยขึ้นมาว่า มันไม่ใช่ “ข้อเท็จจริงที่ศาลรู้ได้เอง” ข้อสรุปใดที่อาจจะมีได้ในเบื้องต้นนี้ ก็เห็นจะเป็นว่า การมีอยู่ของนักปกป้องสิทธิที่ร่วมขับเคลื่อนการคุ้มครองปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ไม่ควรถูกปฏิเสธจากกระบวนการยุติธรรม นิยามและบทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนไม่ควรถูกแยก หรือตัดออกไปจากสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในแต่ละเรื่องแต่ละพื้นที่ ภาพรวมที่ครบถ้วนชัดเจนต่างหากที่จะมีส่วนเอื้ออำนวยอย่างสำคัญให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรม

คำสำคัญ: นักปกป้องสิทธิมนุษยชน, ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน, ความรับผิดชอบข้ามพรมแดน

Abstract

The term “Human Rights Defenders” is a term that Thai society is familiar with. However, society may not yet understand its meaning and, therefore, understand its meaning from different points of view. Human rights defenders are not professional positions but rather a role that aims to promote and protect human rights in various aspects by working alone or with others. On the other hand, their actions for public interests usually expose human rights defenders to various harassment, including judicial harassment. This article aims to provide the perspectives of the justice system towards human rights defenders through the analysis of judgments in various causes related to business and human rights. Human rights defenders attend the court both as defendants (defendants in both civil and criminal cases) and plaintiffs (plaintiffs in civil cases or plaintiffs in administrative matters). Moreover, it will be overgeneralized to conclude that the Thai justice system does not know and does not recognise

the role of human rights defenders. Moreover, the judicial system does not end the conversation on this topic only because someone claims it is not “Judicial Notice”. From the preliminary findings, it can be concluded that the existence of human rights defenders involved in protecting human rights in various areas should not be rejected from the judicial procedure. The definition and the role of human rights defenders should not be detached or eliminated from human rights violations occurring in each case and each area. Only the comprehensive overview will be able to contribute to the people's access to justice significantly.

Keywords: Human Rights Defenders, HRDs, Business and Human Right, Extra-territorial Obligation, ETOs

วิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตของไทย : จากนิติศาสตร์ขนบเดิมสู่การเป็นนิติศาสตร์เพื่อสังคม

พิทักษ์ ศศิสุวรรณ

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการบริหารหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายของประเทศอยู่บ่อยครั้ง โดยในครั้งล่าสุดได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อันมีผลเป็นการยกเลิกมาตรฐานคุณวุฒิในสาขา หรือสาขาวิชาต่างๆ(มคอ.1) รวมถึงเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชานิติศาสตร์ซึ่งได้ระดมสติปัญญาประชาคมคณาจารย์นิติศาสตร์จากทั่วประเทศจัดทำขึ้นโดยปริยาย และได้มีการประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565ใช้บังคับแทน จึงมีปัญหาที่จำเป็นต้องวิพากษ์ว่าในเมื่อประชาคมคณาจารย์ นักวิชาการนิติศาสตร์ ได้เคยจัดทำ มคอ.1 สาขานิติศาสตร์ไว้แล้ว และมีลักษณะที่ทันสมัยก้าวทันการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมมีผลให้ทุกสถาบันนิติศาสตร์ในประเทศไทยจะต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามคอ.1นี้ แต่เมื่อมีการยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวและนำมาตราคุณวุฒิใหม่อันมีลักษณะ “ทั่วไป” ใช้ได้กับทุกสาขาวิชามาคับใช้แทน จึงเกิดคำถามในทางวิชาการให้ทบทวนว่าช่วงเวลาที่ผ่านมา นิติศาสตร์ไทยเดินทางมากับขนบเดิมอย่างไร และสร้างประเด็นไว้ให้ถกเถียง ทำทนายถึงสภาพปัญหาในอนาคตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้นักนิติศาสตร์เข้าใจ และรับใช้สังคมควรจัดทำหลักสูตรในรูปแบบใด เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายแก่ภาครัฐผู้บังคับใช้กฎหมายในอนาคต

คำสำคัญ : วิพากษ์,หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต, นิติศาสตร์ขนบเดิม,นิติศาสตร์เพื่อสังคม

Abstract

Thailand's legal curriculum was revised many times these past few years. The latest change was declared by Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation as Ministerial regulations of Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF: HEd) B.E. 2565 which replaced the recently establish TQF 1, including law curriculum. This action of the Ministry raised question such as why replacing specifically made TQF 1 with generic TQF: HEd and how Thailand's traditional legal education was going through alongside the change in society. What was left were questions about the challenges of future legal education. How we teach future law students to serve the society instead of exploiting it, in order to recommend sounding suggestion on the matter to responsible authorities.

Keywords: Thailand's legal curriculum, TQF:Hed, Traditional law curriculum, Societal service law Curriculum

Panel D 3: ห้องบัวตอง

หัวข้อ: สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และนิติศาสตร์ไทย
เวลา: 14.30 - 16.00
ผู้วิจารณ์: อเล็กซานเดอร์ ซีอตอฟ
ผู้ดำเนินรายการ: ดร.ณิ ไพบูลย์พานิชกุล

ประภาพรรัตน์ สุขดิษฐ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี enzyme_sai@hotmail.com	มุมมองทางอาชญาวิทยาต่อเหตุการณ์ภัยพิบัติกับการใช้ อาวุธปืนในประเทศไทย
วรรณัฐ บุญเจริญ, วิภา พันธนะบุรณ์, พิทักษ์ ศศิสุวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย mukenjo@gmail.com, wipa.pha@crru.ac.th, pitak.sas@crru.ac.th	วิพากษ์มาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในความผิด เกี่ยวกับเพศหรือความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง ในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และศาสนา

มุมมองทางอาชญวิทยาต่อเหตุกราดยิงกับการใช้อาวุธปืนในประเทศไทย

A Criminological Perspective on Mass Shootings and the Use of firearm in Thailand

ประภาพรรัตน์ สุขดิษฐ์

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. มุมมองทางอาชญวิทยาต่อเหตุกราดยิงกับการใช้อาวุธปืนในประเทศไทย 2. วิเคราะห์คดีกราดยิงในประเทศไทย 3. กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนในประเทศไทยและต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่าในทางอาชญวิทยา ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและอาจเคยตกเป็นเหยื่อจากสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตที่ผ่านมาของเขา ผู้กระทำผิดมักจะเลือกเหยื่อที่อ่อนแอกว่าและเลือกสถานที่คนอยู่จำนวนมาก ไม่มีอาวุธ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงเรียน ซึ่งคดีกราดยิงที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทย จะพบว่าผู้ก่อเหตุเป็นทหาร หรือตำรวจ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝึกฝนการใช้อาวุธปืน หากบุคคลเหล่านี้มีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ หรือเกิดความกดดัน ทำให้เกิดความโกรธ สิ้นหวัง ผิดหวัง ความกลัว หรือการมีทัศนคติต่อสังคมในทางลบ ในที่สุดจะทำให้ผู้กระทำผิดระเบิดอารมณ์ที่รุนแรง และจะใช้ความชำนาญในการใช้อาวุธปืนสังหารผู้บริสุทธิ์ รวมถึงการเลียนแบบด้วย ซึ่งกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนในประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ซึ่งกฎหมายไม่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับความวิกลจริตและสติปัญญาไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ เกณฑ์การขอใบอนุญาตมีปืนถูกกฎหมาย ไม่ครอบคลุมด้านการตรวจสุขภาพจิต ไม่มีการสอบวัดความพร้อมเพื่อขอใบอนุญาตอย่างจริงจัง ซึ่งแตกต่างจากต่างประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลีย ประเทศเยอรมัน สำหรับข้อเสนอแนะ คือ ควรทบทวน แก้ไข กฎหมายการครอบครองอาวุธปืน เช่น เจ้าหน้าที่ครอบครองอาวุธปืน หากพ้นจากหน้าที่ ถ้าไม่จำเป็นสามารถเพิกถอนใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน หรือหากกระทำผิดจะต้องเพิกถอนทันที เกณฑ์การขอใบอนุญาตมีปืนถูกกฎหมายต้องมีการตรวจสุขภาพจิตโดยเฉพาะอาชีพตำรวจ ทหาร ควรจำกัดการนำเข้าปืนสวัสดิการ และต้องมีการสอบวัดความพร้อมของผู้ขอใบอนุญาตอย่างจริงจัง ควรกำหนดอายุการครอบครองอาวุธปืนเป็นระยะ ไม่ควรให้ตลอดชีพ

คำสำคัญ: อาชญวิทยา, เหตุกราดยิง, อาวุธปืน

Abstract

This academic article aims to examine criminological perspectives on mass shootings and the use of firearms in Thailand as well as analysis of mass shootings in Thailand. The study also investigates firearm law in Thailand and overseas. The study found that in criminology, a perpetrator had deviant behavior and might be prior experience a victim of crime in his life. An offender tended to select weaker victims and choose crowded place with unarmed such as shopping malls and schools. Mass shootings in Thailand will be found

that the perpetrators are soldiers or police officers who are trained in force and use of firearms. If these perpetrators have problems that affect the mind or these perpetrators face strain that cause anger, depression, disappointment, fear or negative attitude toward society. This will eventually cause the offender to have a violent outburst and will use their expertise in the use of firearms to murder innocent victims including imitation. The firearm law in Thailand is the Act on Firearms Ammunition, Explosives, Fireworks and Imitation Firearms B.E. 2490 (1947), which does not clearly specify the details of mental health. Moreover, condition of mental health examination and safe gun handling disappear from applying for a firearms license. These finding are strikingly different from firearm law in foreign countries such as Australia and Germany.

For the suggestion, it should revise and amend the law on possession of firearms, for example, firearms possession by officers. If the officers are unemployed or unnecessary of firearm holding, the firearm license by the officer must be revoked. Another case is that if an officer commits an offence or violates laws, firearm license must be revoked immediately. Condition for apply firearm license requires a mental health examination, especially police officers and army officers. Also, firearm importing for welfare to officers must be restricted and examination of safe gun handling must be taken seriously. The firearm license for lifetime must revoke and then the firearm license shall renew within the period specified by law.

Keywords: criminology, mass shooting, firearms

วิพากษ์มาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือความผิด
เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง ในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และศาสนา

Recidivism in Sexual and Violence Crime:

A review in context of Social, Economics and Beliefs.

วรรณัฐ บุญเจริญ, วิชา พันธนะบุรณ์, พัทธ์ศ ศศิสุวรรณ

บทคัดย่อ

รัฐไทยมีความพยายามลดความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมซ้ำ มุ่งให้ความสำคัญที่ตัวของผู้กระทำผิดบางประเภท โดยลดโอกาสในการหวนกลับไปประกอบอาชญากรรม ลดปัจจัยเสี่ยงในการประกอบคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือประกอบคดีรุนแรงสะเทือนขวัญ โดยรัฐมองว่าการกระทำผิดซ้ำในความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง ถ้ากระทำบ่อยครั้งย่อมส่งผลให้เป็นอันตรายต่อความมั่นคงปลอดภัยของสังคม และทำให้เกิดผลกระทบแก่ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นถ้าหากความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำลดลงตัวผู้กระทำผิดซ้ำก็จะลดลงตามไปด้วย ในบทความนี้มุ่งวิพากษ์ถึงมาตรการทางกฎหมายที่กำลังจะเข้ามาจัดการปัญหาดังกล่าวทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ และศาสนา เพื่อเปิดประเด็นให้มีการทบทวน ถกเถียง และทำทนายในทางวิชาการให้รัฐไทยนำไปเป็นข้อพิจารณาประกอบการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในอนาคต

คำสำคัญ : มาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ, ความผิดเกี่ยวกับเพศ, ความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง, บริบททางสังคม เศรษฐกิจ และศาสนา

Abstract

Thailand's attempted to decrease recidivism in sexual and violence crime was based on the perspective of the state which looks at the recidivism behavior of criminal as a threat to the society and trust in judicial system. Hence, reduction in the risk of recidivism reflecting the decrease rate in which criminal may return to committing another crime. This article focus on legal measure regarding recidivism both local and international, especially in social, economic and beliefs context in order to encourage discussion and academic challenge for Thai government to consider along with corresponding law and regulation in the future.

Keywords: Recidivism prevention measures, Sexual Crime, Violence Crime, Context of Social, Economic and Belief.